

Izdaja: Tekstilna industrija Tiskana-In-
teks, Kranj — Odg. ured.: P. Gunčar —
Ured. odb.: Anton Miklavčič, Viljem Zirkel-
bach, Boris Pertot, Ivan Mauser, Anica Lo-
kar, Tine Rojina, Ivo Jereb, inž. Franc Indi-
har, Vlado Mohorič, Martin Hajdinjak, Stane
Primožič — Telefon: 2882-84 — Riše: M.
Kelbel — Tisk: CP »Gorenjski tisk«, Kranj
LETO IV. 28. NOVEMBER 1961 ST. 4

LIST TEKSTILNE INDUSTRIJE TISKANINA-INTEKS KRANJ

29. NOVEMBER - NAŠ PRAZNIK

Pred 18 leti — 29. novembra 1943 — so bili na II. zasedanju AVNOJ v Jajcu položeni temelji nove Jugoslavije, za katero se je dvignilo v upor skoraj vse jugoslovansko ljudstvo.

To novo državo smo pričeli oblikovati že takrat, ko so še grmeli topovi, končno obliko pa je dobila prav tako 29. novembra — leta 1945 — ko je bila na zasedanju Ustavodajne skupščine proglašena za federativno ljudsko republiko.

Težka in krvava je bila pot, ki so jo morali prehoditi naši narodi, da so prišli do svoje ljudske države.

Že v prejšnjem stoletju, v revolucionarnem letu 1848 in pozneje so naši narodi težili za svojo nacionalno državo, ko so se z drugimi narodi vred vključili v revolucionarno gibanje, ki naj bi zrušilo stare in preživele monarhije. Nekateri narodi so v teh težnjah uspeli, za naše narode pa se ni nič spremenilo. Se nadalje so ostali zasluženi in razkosani.

Druga prilika je bila I. svetovna vojna, ko je zgled Velikega oktobra imel tudi pri nas velik vpliv. Ob razpadu avstro-ogrske monarhije smo Jugoslovani sicer dobili svojo državo, toda to ni bila ljudska država za katero smo težili, ampak brezdušna monarhija, ki je že takoj v začetku zadušila vse demokratične težnje in vzpostavila diktatorski režim, v katerem je buržoazija edina imela vse pravice, ljudstvo pa je ostalo tlačeno in izkoriščano.

Zato se je borba nadaljevala. Pod vodstvom Komunistične partije so se zbirale vse demokratične sile in pripravljale resnično ljudsko revolucijo. Ko je stara Jugoslavija v letih pred II. svetovno vojno vse bolj jadrjala v imperialistične vode in ko je v marcu 1941 odkrito stopila na stran osi Rim-Berlin, je ljudstvo reklo svoj odločni »ne«! Otrleslo se je osovraženega režima in vzelo svojo usodo v lastne roke. Zaradi izdajalske politike bivše jugoslovanske vlade se je ljudstvo znašlo goloroko pred do zob oboženim sovražnikom, ki je v nekaj dneh pregazil našo deželo in jo razkosal.

Prišel se je boj na življenje in smrt za narodni obstoj, obenem pa se je pričel tudi boj za novo družbo, za novo ljudsko državo. Uspehi so bili kljub žrtvam iz dneva v dan večji. Osvoboženo ozemlje se je širilo, rasla in krepila se je ljudska oblast v obliki ljudskih odborov, resnica o Jugoslaviji si je utirala pot v svet; prišel je dan, ko so se poslanci ljudstva zbrali na zasedanju v Jajcu in začrtali obrise bodoče ureditve nove države; prišel je končno tudi dan zmage in nato potrditev sadov revolucije — proglasitev Federativne Ljudske Republike Jugoslavije.

29. november je postal tako za nas vse zgodovinski dan, dan, ki nas spominja, da smo si sami, z orožjem v roki izbojevali svobodo in si obenem priborili tudi socialistično ureditev svoje države, o

kakršni so dolga desetletja sanjali, se zanjo borili in umirali najboljši sinovi in najboljše hčere naših narodov.

Cas, ki je potekel od tedaj, ni še tako dolg, uspehi, ki smo jih v tem času dosegli, pa so ogromni, tako v našem notranjem življenju kot tudi v mednarodnem okviru.

Med svojimi vsakdanjimi velikimi in malimi opravki pogosto pozabljamo, da smo v novi Jugoslaviji že od vsega njenega začetka odpravili izkoriščanje človeka po človeku in s tem ustvarili pogoje za nove, bolj humane odnose med ljudmi. Izvedli smo agrarno reformo, sredstva proizvodnje pa smo prevzeli proizvajalci sami v svoje roke. Delavsko samoupravljanje, ki se je pričelo z uvedbo delavskih svetov je od takrat močno napredovalo in se uveljavilo. Tudi družbeno upravljanje na drugih, negospodarskih področjih se vedno bolj krepi in postaja osnovni sistem vsega našega življenja.

Borba za demokratizacijo našega gospodarskega in družbenega življenja, borba za decentralizacijo samoupravnih organov pa še ni končana. Vsak dan se srečujemo z zastarelo miselnostjo in centralističnimi težnjami, ki zmanjšujejo vlogo in ovirajo dejavnost samoupravnih organov, po drugi strani pa nenehno raste moč in volja upravljalcev, da svoje pravice dosledno uveljavljajo in tako se vztrajno približujemo cilju, ko bo vsak proizvajalec neposredno upravljal s proizvodnimi sredstvi in odločal pri delitvi rezultatov dela in ko bo vsak državljani so odločal pri vseh važnih, pa tudi drobnih vprašanjih, ki zadevajo njegovo življenje in življenje skupnosti, v kateri živi.

Napredek Jugoslavije v materialnem pogledu je prav tako ogromen. Iz zaostale in še posebej zaradi vojne hudo prizadete države, kakršna je bila nova Jugoslavija ob ustanovitvi, je postala industrijsko razvita dežela, ki se uspešno vključuje v mednarodno gospodarsko življenje. V razmeroma kratkem času smo si ustvarili močno težko industrijo, razvili lahko industrijo, ki daje vedno več in v vedno večji izbiri blaga za široko potrošnjo, izboljšali in mehanizirali smo kmetijstvo, razširili in izboljšali smo prometne zveže itd. Sirom po Jugoslaviji so zrastle nove šole, bolnišnice, nova stanovanjska naselja, trgovine, kinodvorane in gledališča, otroške ustanove in še veliko drugega, kar neposredno lajša in lepša življenje družin in posameznikov.

Še posebej pa se je Jugoslavija uveljavila v mednarodnem političnem življenju. S svojo načelno, neodvisno, miroljubno in aktivno politiko si je pridobila velik ugled in simpatije ne samo pri majhnih in mladih azijskih in afriških državah, ampak pri narodih vsega sveta. Zaradi svoje neodvisne politike pa je zadevala Jugoslavija v preteklosti in še zadeva tudi na odpor tako na zahodu kot na vzhodu pri vseh tistih krogih, ki jim taka politika ni pogodu in ki

TITO na drugem zasedanju AVNOJ (Božidar Jakac)

hočejo ohraniti v mednarodnem življenju stare izkoriščevalske in zatiralske odnose, ali pa se bojijo njenega naraščajočega vpliva pri lastnih narodih. Ovire, ki nam jih postavljajo, da bi nas odvrnili od naše neodvisne politike pa nas niso mogle zlomiti niti v preteklosti, niti nas ne bodo v prihodnosti.

Zavedamo se, da si sami s svojo sposobnostjo in z bogastvom naše zemlje lahko ustvarimo lepše življenje in zagotovimo lepo prihodnost. Zavedamo pa se tudi, da leta ni v vsem odvisna samo od nas samih, ampak tudi od splošnega mednarodnega položaja v svetu. Zato se z vsemi sredstvi in nenehno borimo za odpravo kolonializma, ki je glavni vir napetosti in spopadov v svetu, borimo se proti vsem atomskim poskusom v vojaške namene, ki pomenijo ne-

posredno nevarnost za vse človeštvo, borimo se proti oživljanju militarizma in revanšizma v Nemčiji, zavzemamo se za takojšnjo in popolno razorožitev in za reševanje vseh spornih in perečih svetovnih problemov s pogajanjem v okviru Organizacije združenih narodov ali z neposrednimi razgovori med prizadetimi državami. Prav zato tudi nenehno poudarjamo veliki pomen mirnega in tvornega sožitja med narodi, ki edino more ohraniti mir na svetu in omogočiti nam, kot tudi delovnim ljudem drugih narodov sveta, da si zagotovimo lepše, mirnejše in bogatejše življenje in še posebej, da ustvarimo boljše pogoje za življenje prihodnjih rodov.

Ob velikem prazniku naših narodov želi uredništvo vsem članom kolektiva, da bi še naprej vlagali vse svoje napore za uresničenje

velikih ciljev, ki si jih je skupnost naših narodov zastavila ob ustanovitvi svoje države in da bi v miru in zadovoljstvu uživali sadove teh svojih naporov.

NAJ ŽIVI 29. NOVEMBER —
DAN REPUBLIKE!

IZVRŠITEV PLANA ZA OKTOBER —

OBRAT I:

tm: 105,8 odst.
m²: 105,4 odst.

OBRAT II:

tm: 103,0 odst.
m²: 105,0 odst.

Kvaliteta izdelkov bo najvažnejše vprašanje v letu 1962

Cepprav vemo, da so se člani kolektiva še dosedaj prizadevali narediti čimveč in kar najbolj kvalitetne izdelke, je vendar res, da je kvaliteta izdelkov nihala sem in tja, mi pa si zaradi tega nismo delali prevelikih skrbi. Danes, posebno pa v prihodnosti pa igra prvo violino predvsem kvaliteta izdelka, ker so minili časi, ko je bilo tekstila premalo in smo lahko dobro prodali tudi manj kvalitetne izdelke. Danes je blaga že dovolj, še več pa ga bo zaradi povečanih kapacitet v letu 1962 in zato bo znatno težje prodati že kvalitetne izdelke, medtem ko nekvalitetnih verjetno ne bomo mogli prodati brez velikih popustov, kar bi bila seveda naša osebna škoda, zaradi katere bi trpeli tudi osebni dohodki. Če so take razmere že na domačem trgu je jasno, da so še mnogo zahtevnejše v inozemstvu, posebno zato, ker se moramo tam komati z nasprotniki, ki že leta izdelujejo kvalitetno blago, in je njihovo ime že jamstvo tudi za kvaliteto. Šlo bo torej za »BITI ALI NE BITI« in zato je to vprašanje že letos, posebno pa bo v vseh naslednjih letih tako zelo važno za naše uspehe, da bomo morali o njem vedno znova razpravljati in z vsemi močmi iskati najboljše pot, po kateri bi ga zadovoljivo lahko rešili. Beseda KVALITETA nas bo odselej spremljala kot naša senca, ki ji nikoli ne moremo uiti.

Zato — toliko člankov o kvaliteti izdelkov! Ne mislite, da delamo oziroma, da prikazujemo zadevo bolj resno in perečo kot je, ker boste bridko razočarani! Sicer pa vas ne mislimo sedaj strašiti in ne vem kaj še vse! Ne, le opozarjamo vas na to, da si sedaj ne bomo smeli dovoljevati nepazljivosti in malomarnosti pri delu, ker bi se nam oboje maščevalo prav tam, kjer smo najbolj občutljivi — v žepu. Kdor pa se tem, lahko bi rekli novim zahtevam ne bo hotel prilagoditi, kdor bo namerno kljuboval, tistemu bomo tudi kaj hitro pokazali vrata, ki peljejo iz podjetja!

Preberite, kaj pravijo o kvaliteti vodilni ulužbenci v posameznih obratih! Cepprav so razmere manskije podobne je vendar prav, da objavimo vse, da ne bi v nasprotnem slučaju morda kje mislili, da se to njih ne tiče, da so boljši in podobno.

Tehnični direktor - Tone Čare

Predlog proizvodnega plana za leto 1962, ki ga je sprejel UO podjetja na eni svojih sej, predvideva bistvene premike v asortimentu proizvodnje. Takšen premik so naredili predvsem naslednji pogoji oziroma razlogi:

- boljše kvalitete predvidenih dobav bombaža v letu 1962
- neizkoriščene in nove kapacitete česalnih strojev
- izpopolnitev strojnega parka v tkalnicah
- rekonstrukcija obeh plemenilnic
- komercialne zahteve po boljših proizvodih
- okvirni proizvodni plan FLRJ in LRS itd.

V proizvodnem programu za leto 1962 je predvideno, da moramo izdelati okoli $\frac{1}{5}$ celotne proizvodnje tkanin iz česane preje, od tega v tkalnici I približno 30 odstotkov in v tkalnici II 70 odstotkov. Razen tega nastopajo določeni premiki tudi v asortimanu tkanin iz kardirane preje predvsem v obratu I, kjer uvajamo več novih modnih proizvodov, ki bodo precej dvignili povprečno gostoto tkanin. Takšni premiki: v kvalitetni sestavi tkanin, pri vzorčenju z večlistnimi vezavami, pri kvalitetnem in večbarvnem tisku in z novimi apreturnimi postopki, se morajo nujno poja-

viti iz leta v leto, posebno, če vemo, da je udeležba našega podjetja po planu bombažnih in staničnih tkanin v FLRJ 8,5 %, po planu LRS pa celo 26%. Če pa sedaj upoštevamo, da se bo proizvodnja bombažnih in staničnih tkanin v FLRJ letos dvignila za 22% nasproti letu 1961, se takoj pojavi vprašanje: KAKO PLASIRATI NAŠO PROIZVODNJO NA TRŽIŠČE, POSEBNO, ČE HOČEMO ODRŽATI DANASNJI NIVO OSEBNIH DOHODKOV IN KAKO RAZVIJATI PODJETJE V ZE NAKAZANI SMERI INVESTICIJSKE IZGRADNJE, ČE NE BO USTVARJEN ODGOVARJAJOČ DOHODEK PODJETJA. Ne smemo biti prepričani, da bo ugodna situacija tudi 1962. leta, ker je bila realizacija tkanin ugodna v letošnjem letu. Pritisk novih podjetij, ki gredo na novo v pogon v letošnjem in v prihodnjem letu bo zanesljivo naredil nove pogoje na tržišču. Ta podjetja vedno hitreje osvajajo tržišče s kvalitetnejšimi proizvodi, katerih porast je iz leta v leto občutnejši. Zato tudi stoji pred našim kolektivom velika odgovornost, ki se je moramo dobro zavedati in sicer, da bomo le z visoko kvaliteto naših proizvodov lahko uspešno prodali predvidene količine.

V 9 mesecih letošnjega leta je

bilo narejenih v obratu I (v tm) regularnega blaga 93,4%

partije	%
ostanki od 1-5 mt	2.9
kg ostanki	0.2
	3.5

v obratu II tkanin	%
I klase	66.54
v obratu II tkanin	
II klase	23.89
v obratu II tkanin	
III klase	5.52
partija	1.29
ostanki od 2-5 mt	1.15
ostanki do 2 mt	1.26
odrezki	0.17
odpadki	0.18

Ce upoštevamo različne načine klasiranja tkanin in jih spravimo na isti imenovalec, vidimo, da ni bistvenih razlik v kvaliteti med enim in drugim obratom.

Vse večja kontrola konfekcijskih podjetij, zahteve tržišča, ostra kontrola za izvozne tkanine, predpisi JUS — standardov, predpisi v zvezi z označevanjem tekstilnega blaga, ki stopijo v veljavo 1. 1. 1962 itd., vse to nam narekuje, da je vprašanje kvalitete potrebno posvetiti največjo pozornost. Ni več dovolj, da izdelamo samo določene količine, na kvaliteto pa bi pozabili, oziroma ji ne bi posvečali potrebne pažnje. Predvsem kvaliteti bomo morali dati poudarek! V dokaz so reklamacije tako v obratu I kakor tudi v obratu II. Na populstih, ki jih v takem primeru dajemo, izgubimo letno okoli 200 milijonov dinarjev dohodka, kar je že velika vsota, o kateri moramo govoriti, saj je v njej skoraj $\frac{1}{3}$ naših osebnih dohodkov.

Dobro usposobljen strokovni kader, vedno več novih modernih strojev, dva moderno opremljena predilniška laboratorija, dva obratna laboratorija v plemenilnicah, močna kontrolna služba s sodobno opremljenim centralnim laboratorijem in visoki osebni dohodki nam je jamstvo, da smo sposobni izdelovati kvaliteto, ki jo ne bodo ocenjevali na tržiščih kot povprečna jugoslovanska kvaliteta.

V 9 mesecih letošnjega leta smo izvozili okoli 25% vseh proizvedenih tkanin. Tudi v letu 1962 imamo v programu, izvoziti od 25 do 30% letne proizvodnje. To količino je sicer možno plasirati na tujem tržišču, vendar se nam vsakokrat postavlja vprašanje cene z ozirom na kvaliteto proizvodov. Izdelki drugih držav, kot so: Francija, Nemčija, Japonska in ostale imajo 10 do 15% višjo ceno na mednarodnem tržišču pač zaradi že poznane kvalitete v celoti, še posebej pa to velja za poedina podjetja, kjer že sam naslov podjetja jamči vrhunsko kvaliteto tako glede izdelka, kakor tudi glede dessena. Pri nas

pa takih primerov še ne poznamo. Obstojačo posamezni primeri, ko se podjetje hvali, da izdeluje dobro kvaliteto, vendar lastna hvala še ni dokaz tega. V našem podjetju lahko govorimo, da se več ali manj hitro prilagajamo okusu oziroma zahtevam tržišča — tudi posamezni izdelki so zaradi svoje sestave ali desenov doslegi določeno popularnost, oz. je po njih veliko povpraševanje — vendar o standardni kvaliteti vseh izdelkov le še ne moremo govoriti. Res pa je, da na vse to vpli-

vajo tudi določeni pogoji, in to: neenakomerni in stalno spreminjajoči se asortiman surovin, neurejene faze tehnološkega procesa, različna kvaliteta utenzilij itd. Res pa je dalje zopet, da še vedno nismo odpravili vseh tistih subjektivnih faktorjev, ki slabšajo kvaliteto. Če bomo dosledno odpravili samo te — osebne vplive na kvaliteto — že lahko pričakujemo, da se bo le-ta enotno izboljšala, z njo pa se bodo tudi dvignili osebni dohodki.

Predilnica II - Vidovič Gojko

Kvaliteta preje v letu 1961 in perspektive v letu 1962

Z montažo nove čistilnice v letu 1960 ter z rekonstrukcijo večjega števila mikalnikov (na novo previte mikalne obloge), se je kvaliteta preje v predilnici v letu 1961 občutno popravila. Ta rezultat in izvide nam je registriral predilniški laboratorij, ki je opremljen s potrebnimi novimi aparati. Prav tako je bila tudi izdelava samih tkanin v letošnjem letu kvalitetnejša, kljub večjim zahtevam na novo vpeljanih boljših izdelkov.

Razumljivo, da so se pojavile tekom leta tudi manjše napake glede kvalitete preje, ki so bile deloma objektivne, v večji meri pa subjektivne. V dveh primerih smo imeli reklamacijo zelo noppkave preje, kar je nastopilo zaradi slabih surovin. Kakor hitro smo namreč dobili drug bombaž, se je stanje izboljšalo.

Kljub strožji kontroli se še vedno pojavijo napake, ki povzročajo slabo kvaliteto preje in to zaradi nepredvidnosti oziroma malomarnosti delavcev samih, predvsem na flajerjih in prstančnih strojih. Take napake so: enojna ali trojna predpreja, slabi prisuki na flajerjih, slabo vezane niti na prstančnih strojih, zapredena mesta z bombažnim svizem, neenakomerna preja zaradi slabih valjev, neenakomerno vrtje na posameznih vretenih itd. Vse to so napake, ki se pojavljajo že v prevelikem številu in obsegu. Z večjo vestnostjo strokovnega kadra — predvsem mojstrov — bi te stvari lahko izboljšali. Razumljivo pa je, da teža teh izboljšav leži predvsem na delavcih samih. Še tako dober mojster ne more videti vsega! Delavci sami bi morali imeti čut odgovornosti za kvaliteto tudi takrat, kadar jih nihče ne opazuje. Če bomo uspeli to doseči, potem smo dosegli pravzaprav veliko glede izboljšave kvalitete same. S tem ne bomo koristili samo sebi (večji prejemki), temveč bomo koristili tudi kolektivu in ugledu tovarne.

V prihodnjem letu imamo na programu, da predilnica II preide še na kvalitetnejše številke preje. Predvideva se, če bodo ekonomski računi pokazali utemeljenost, da se šest česalnih strojev iz predilnice I prenese v predilnico II. Tako bi predli v tej predilnici večidel le česano prejo in le malenkost mikane. Po predvidenem planu bi bila zasedena vretena v razmerju za česanko 79 % nasproti 21 % (mikane). Iz tega vidimo, da nas čakajo v prihodnjem letu še težavnejše naloge. Jasno je, da je treba imeti za kvaliteto predenje česane preje dober in sposoben strokovni kader, kakor tudi vestne, izvežbane in odgovorne delavce, seveda tudi odgovarjajoči strojni park ter surovine.

Če bomo hoteli zadovoljiti potrebam, je med drugim še potrebno:

1. Nabaviti potrebno število tlačnih vijakov še za ostale stroje s krogličnimi ležaji.
2. Priviti še preostale mikalnice z novimi oblogami (iste nabaviti).
3. Pojačati kontrolno službo (dva tehnika).
4. Izučiti oziroma odstraniti z odgovarjajočih delovnih mest vse neizvežbane ali malomarne delavce.

To so v glavnem ukrepi, ki jih moramo izvesti, če hočemo biti kos nalogam, ki nas čakajo v prihodnjem letu.

Tkalnica I - Viktor Kompare

V letu 1960-61 smo imeli skvalitetno naših izdelkov velike težave prav zaradi dobave preje. Prejo smo dobivali iz naše predilnice, in iz naslednjih: Skofje Loke, Tržiča, Litije, Inteksa, Zadra, Raške, Mostarja ter iz uvoza, in to iz: Italije, Avstrije in Egipta. Vse to nam je povzročalo težave v sortiranju in je večkrat odstopala niansa z ozirom na mešanico v posameznih predilnicah. Se bolj občutno se je to odražalo v obratu oplemenitilnice. V večernih ali nočnih urah se namreč težko razločijo odstopanja otenkov. Kljub temu pa — ko so obstajale te težave — smo s stalnim stikom z ljudmi uspešni napake odstranili. Predvsem se je močno poživilo zanimanje za čimboljšo kvaliteto izdelkov in to z nagrajevanjem po ekonomskih enotah in stimulativnim nagrajevanjem za dobro kvaliteto.

Ti rezultati močno dokazujejo porast kvalitete, tako da je nagrajevanje koristilo posamezniku in skupnosti.

S postavitvijo novih kapacitet oziroma z rekonstrukcijo pa bomo že v letošnjem letu in v letu 1962 morali kvaliteto naših tkanin še bistveno izboljšati. Uvesti bo treba finejše in boljše tkanine, predvsem na uporabljati zanje česano oziroma polčesano prejo.

Z združitvijo obeh podjetij oziroma obeh predilnic se bo prav gotovo v pogledu dobave asorti-

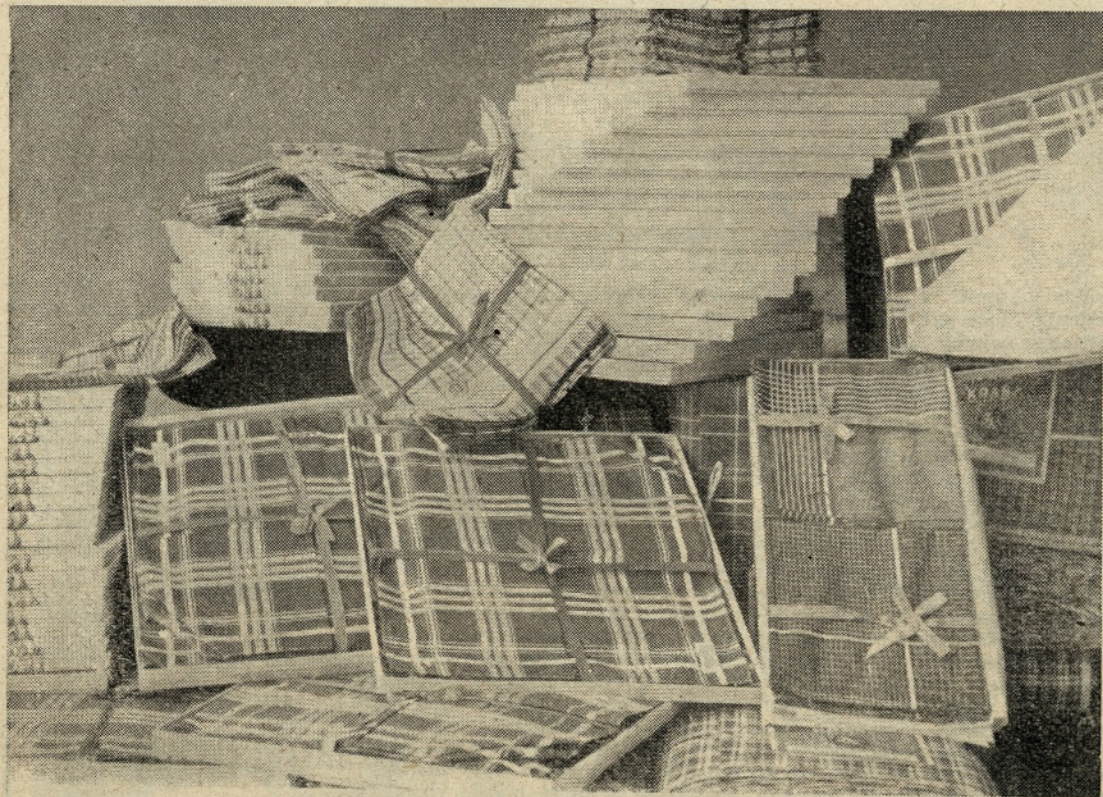
menta preje zadeva izboljšala, ker bosta skoraj vso potrebo po preji krili predilnici združenega podjetja. Zeleti je, da bi bila ta preja z ozirom na avtomatizacijo tkalnice res na tisti višini, kot jo predvideva JUS.

Velikokrat se dogodi, da preja po JUS-u odgovarja, vendar v praksi še vedno nastopajo razni nedostatk, kot so neenakomernost in trdnost, kar seveda močno vpliva na samo kvaliteto blaga v tkalnici. Za dvig kvalitete je nujno potrebno nadalje modernizirati škrobinne stroje s potrebnimi aparati in urediti klimatizacijo obrata. Ti dve ureditvi bi poleg ostalega zelo veliko pripomogli za nadaljnji dvig kvalitete naših proizvodov v letu 1962.

Z uvedbo novih finejših izdelkov bo treba o tem podrobno razpravljati na proizvodnih sestankih in do potankosti seznaniti ljudi z načinom dela. Uvesti bo še treba bolj sistematično kontrolo strojnega parka, ter tudi zasledovanje kvalitetnega dela posameznika. S tem se bo izkristaliziral najboljši kader, ki ga bomo potem razporejali na odgovornejša delovna mesta.

Zavedati se moramo, da je potrebno v prihodnje še povečati kvaliteto, če bomo hoteli uspešno tekmovati z drugimi podjetji na domačem in inozemskem trgu.

Viktor Kompare

Naši izdelki: robci, deke, metrsko blago za srajce itd.

Mehanizacija filmskega tiska

Ce zasledujemo razvoj mehanizacije filmskega tiska, potem kmalu zasledimo avtomatski filmski tiskarski stroj, stroj, ki ga lahko označimo kot prelomnico na tem sektorju, posebno, če pomislimo, v katerem štadiju je bil filmski tisk pred 30 leti.

Po mnenju ing. W. Pateka z Dunaja sta bila leta 1945 samo dva stroja za filmski tisk sistema «Kessel» v obratovanju. Mnogi so bili takrat presenečeni, ko sta brez težav obratovala v treh izmenah, čeprav je bila letnica izdelave 1939.

V nadaljnjem času je bilo jasno, da se dajo dosežki sodobne tehnike uporabiti tudi pri gradnji filmsko tiskarskih strojev. Posebno pot razvoja na tem področju je šla znana tovarna za tekstilne stroje »Zimmer« iz Avstrije. Ker se en stroj te vrste nahaja tudi v našem podjetju, bi se pri njem malo dlje zadržal in skušal opisati njegove glavne značilnosti.

Uvodoma bi opozoril na osnovne razlike med filmskim tiskom v klasičnem smislu, to je tisk na mizah in mehaniziranim filmskim tiskom, to je avtomatski filmsko-tiskarski stroj.

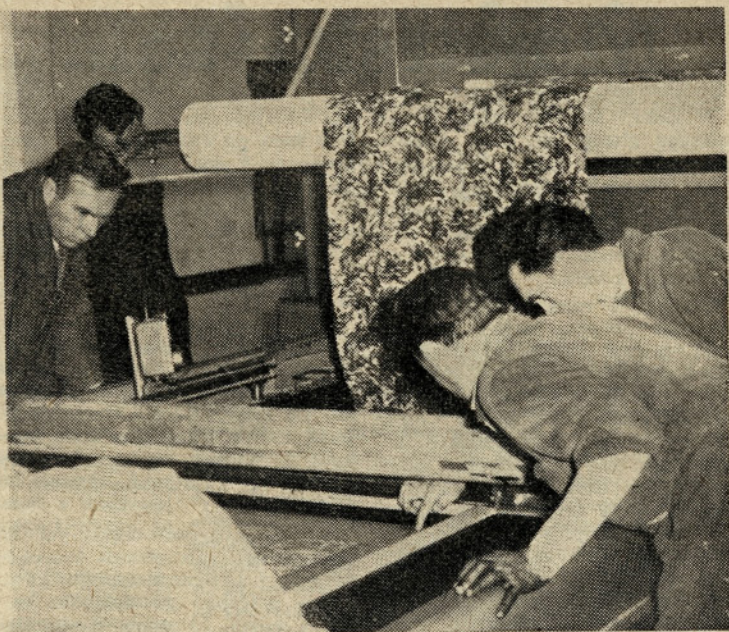
Medtem ko je bilo pri ročnem tisku blago po želji na mizo lepljeno ali napeto z bucikami, je sedaj pri mehaniziranem tisku samo ta možnost, da se blago lepi. Ta problem so vse tovarne, ki izdelujejo filmsko tiskarske stroje hitro rešile. Nekaj težav je še okoli lepljenja novih tkanin, ki so izdelane iz monofilne sintetične preje, vendar nekih zadovoljivih rezultatov na tem področju do sedaj še ni dosegla nobena tovarna. Mehanizirati tek raki je bistveno težji oziroma večji problem kot se pri nekaterih domneva. Pri ročnem tisku je bil odločilen specifičen občutek in rutina tiskarja, od katere je bil odvisen končni izgled tiskane tkanine. Pri zasledovanju tiskarjev se je ugotovilo, da ima en tiskar vedno sorazmerno enak pritisk pri prvem in zadnjem rakljanju, da pa ta skoro vedno odstopa od drugega tiskarja. Zavedati se moramo, da je skoro vedno neprijetno in neprikladno, če smo v industriji vezani na nek individualni občutek. Pri mehanizaciji teka raki lahko na stroju točno reproduciramo hitrost in določimo obtežitev in lego raki, pri čemer je zahtevana kvaliteta barve, ki jo raki potiska vedno enaka, seveda le, če ne nastopijo trenutki, kjer stroj ne more več vplivati n. pr., če je gostota barv prevelika. Mehanske poškodbe šablona bodo pa pri mehaniziranem rakljanju toliko večje, kolikor pogostejše bo rakljanje, kjer se navadno mora obtežitev in profil raki povečati oziroma zamenjati. To je bil tudi vzrok pri vseh strojih, ki imajo (že desetletja) hitro obrabo raki, pa čeprav so delani po principu: trda miza, mehaki raki. Da je želja po manjkratnem rakljanju je razumljivo, ker to zelo vpliva na kvaliteto in na produkcijo. V zadnjem času so bile na področju izdelave šablonskih gaz prav zaradi teh pritiskov posebno na filmsko tiskarskih strojih izdelane specialne ojačene gaze za šablone. Pri avtomatskem filmskem tiskarskem stroju znamke Zimmer so problem rešili na zelo zanimiv način. Za raki služi okrogla železna palica prereza 3 do 20 mm, ki prosto leži na šablona pod gumijasto tiskarsko podlogo in magnet jo močno pritigne in valja sem in tja po šablona. Od debeline te palice — rakljanje je odvisno, koliko barve bo manešene na tkanino. Nasploh je intenzivnost tiska z različnimi raki različna. Z 20 mm raki dobimo posebno na debelih tkaninah iz jute odličen pritisk, za navadne tkanine pa zadostuje že polovičen tek raki. Iz tega sledi, da na tem stroju ni potrebno zmanjšati produkcije zaradi večkratnega rakljanja. Zaradi vrtenja raki so mehanske poškodbe šablona odstranjene oziroma je omogočeno uporabljati zelo

fine gaze iz sintetičnih vlaken brez posebnega ojačanja z lakom. To pride posebno do izraza pri specialnih tiskih. Nadalje je velika prednost magnetnega rakljanja, da imamo zares enak pritisk raki po vsej širini tkanine (raki se vrti v smeri potega tkanine), ker magnet enakomerno deluje čez celo širino šablona in je zato tudi raki na vseh mestih enakomerno pritisnjen. (Jakost magnetna je možno regulirati). Ker raki prosto leži v šablona, ga je možno pri izklopitvi magnetna brez vsake predelave skupaj s šablono odstraniti. Pri večkratni menjavi vzorca pride taka menjava zelo do izraza. Ta enostavna rešitev rakljanja omogoči tudi to, da imamo dovolj prostora nad šablono za dotek tiskarske barve, ki je v posebnem koritu, na katerem lahko reguliramo dotok barve, ki naj bo tak kot je poraba. Raki se v barvi, ki se nahaja na kraju šablona namoči in vzame pri rakljanju s seboj vedno enake količine tiskarske barve. To je tudi ena izmed prednosti, ki je važna za enakomernost tiska. Barvna korita lahko hitro zamenjamo, kar

pride prav pri hitrem menjanju vzorca, pač zato, ker imamo lahko pripravljena odgovarjajoča korita že za naslednji vzorec.

Pri ročnem tisku obstoja, zlasti pri zelo dolgih mizah, način, da pri tiskanju izpustimo po en raport; s tem dosežemo, da se tiskana barva delno posuši še predno potiskamo vmesne raporte. Ta možnost ne obstoji pri nobeni izvedbi strojnega filmskega tiska, zaradi tega je zelo važno, da je premik raporta na stroju zelo točen, to se pravi, da imamo lahko med prvo in zadnjo barvo n. pr. 20 raportnih premikov, pri čemer pa se mora napaka izgubiti — adirati. Zelo ugodno je tudi, če je tiskarska barva pritisnjena v blago kot je to primer na Rouleaux (rolo) tiskarskih strojih, pri čemer mora biti poraba čim manjša. Točnost premika raporta je na vseh sistemih strojnega filmskega tiska zadovoljivo rešena.

Pri stroju sistema Zimmer je raportni premik napravljen tako, da premakne brezkončno tiskarsko podlogo vozček z oljnato hidravliko s pomočjo vakuumskih

Se veliko bo težav, predno bo vse, kot mora biti

skrinjic. Velikost raporta lahko poljubno menjamo, pri čemer je zajamčena točnost do desetine milimetra.

Med tekom raki prisesa tiskarsko podlogo posebna vakuum-

ska naprava, da tako ne pride do premikov, ki bi branili raport.

To enostavno raportiranje z vozčkom, ki ga premikamo z oljnati pritiskom v določenem obdobju (Nadaljevanje na 4. strani)

Kvaliteta blaga naše najvažnejše vprašanje v letu 1962

Oplemenitilnica I - inž. Seliškar

Vprašanje kvalitete tiskanega blaga obravnavamo v oplemenitilnici kot najvažnejše vprašanje. Kolektiv se je lani in letos zelo prizadeval ter dosegel pomemben premik pri izdelovanju kvalitetnejših tkanin, tako glede strukture, kakor tudi glede izbire, števil in pestrosti vzorcev ter tudi stalnih apretur pri boljših izdelkih.

Vsem so poznani lepi vzorci satena, popelina, kanave, vafelna, batista, ki so se vsi dobro uveljavili. Teh boljših proizvodov, ki so tudi rentabilnejši kot navadni cici, bomo izdelovali drugo leto še več, seveda v skladu s proizvodnimi kapacitetami.

Zelo važen pogoj za dvig kvalitete je rekonstrukcija plemenitilnice, ki je že v teku in pa seveda tudi filmska tiskarna. Važna bo tudi nova belilnica, ki jo bomo začeli montirati še ta mesec. Z njo bomo dobili bolj trajne in lepše beline; predvsem pa bo blago pri beljenju manj trpelo na trdnosti in manj se bo obrabilo, tako da bo kvaliteta beljenega blaga znatno boljša. Posebej moramo omeniti, da bo tudi kosmateno blago dosti boljše, ker ne bo kot doslej deloma iz-

gubljalo efekt kosmatenja pri beljenju, kjer se je kuhalo stlačeno v kotlih.

Novembra bodo pričeli montirati tudi široki desetbarvni tiskarski stroj. Na širokem tiskarskem stroju bomo tiskali tudi široko dekoracijsko blago in sicer iz bombažnih in staničnih tkanin. Poleg tega stroja pride še stroj za brušenje raki in nov stroj za nabijanje tiskarskih valjev. Oba stroja bosta olajšala oziroma izboljšala ročno delo v tiskarni.

Filmska tiskarna je začela že poizkusno obratovati in bo močno pripomogla k dvigu kvalitete naših tkanin, ker ima možnost cenene in hitre izdelave zelo pestrih vzorcev, ki se dajo natiskati v bolj polnih in po želji tudi živih barvah. Tu bomo lahko tiskali tudi rute, namizne prte itd. v zares pestrih in živih vzorcih, kar bo asortiment zopet obogatilo.

Važen faktor kvalitete so seveda tudi stalne apreture pri boljših izdelkih, ki smo jih že uspešno vpeljali. Jasno je, da izboljšajo kvaliteto, izgled in tudi povečajo vrednost blaga. Za polno uveljavljanje teh apretur bi ra-

bili še nov finish-kalander in nov vlažilni stroj ter lomilni stroj. Najvažnejši faktor za dvig kvalitete pa so seveda ljudje v obratu: delavci, mojstri, inženirji itd., ki morajo po svojih izkušnjah delati vestno in z zavestjo, da je le z vztrajnim in skupnim prizadevanjem možno doseči še boljše uspehe.

Omeniti moram tudi delo laboratorija za kontrolo tekoče proizvodnje. Laboratorij smo organizirali in opremili lani, deloma tudi letos na širši osnovi, le-ta bo moral v vedno večji meri sodelovati pri delu obratov.

V gravuri so z vztrajnim prizadevanjem dosegli znaten napredek, in sicer tako v fotografurii kakor tudi v ročni. Potrebujemo nujno stroj za emulzioniranje in poizkusni stroj za graver-ske valje, ki bi močno olajšal in izboljšal delo kolekcijiranja.

Gravura bo morala začeti delati tudi šablone za filmski tisk, kar bo zanjo nova tehnika dela.

V obratu smo vpeljali individualno oceno kvalitete tiskanega blaga, ki s premijami in penali vzpodbudno vpliva že pri tiskarjih na kvaliteto tiskanega blaga. Dalje smo zadovolili enega tekstilnega tehnika za kontrolorja kvalitete blaga v obratu, tiskanega blaga in surovega blaga, kar je bilo potrebno, posebno zaradi zelo slabih izkušenj glede kvalitete surovih staničnih vlaken.

To bi bilo načelno nekaj misli o kvaliteti in njenem dvigu v plemenitilnici I. So pa seveda še drobnejše zadeve, ki pa so lahko tudi važne kot n. pr. šivanje blaga (rabimo nujno nove stroje) pregledovanje blaga in pregledovalne mize, prostor za blago v obratu itd.

Ing. Seliškar Stane

Kontrola blaga - inž. Košnik

Gospodarski razvoj zahteva izpremembe tudi v kontroli gotovega blaga. Do nedavnega je zadostoval pregled gotovega blaga v oddelku adjustirnice, kjer so se ugotovile vidne napake. JUS

— standardi pa predvidevajo še označevanje nevidnih napak oziroma takih, ki se opazijo šele tekom nošenja in zmanjšujejo vrednost kupljenemu blagu, kot so: trdnost, razteznost, skrčenje in odpornost proti drgnjenju itd. Težava pri ugotavljanju teh lastnosti je seveda v tem, da nimamo načina, s katerim bi pregledali vso proizvodnjo. Sklepati moramo na kvaliteto partije iz enega metra blaga, ki ga pri tem preizkušanju uničimo, to je razrežemo, strgamo ali prekuhamo.

Uprava se je že sredi leta 1960 odločila, da bomo z enim preizkusnim kosom pregledali vsako partijo gotovega blaga. V ta namen smo že osnovanemu fizikalnemu oddelku dodelili toliko delovne sile, da je to mogoče. Obenem smo povečali kontrolo gotovega blaga v oddelku adjustirnice za določevanje širine, gostote in teže v 10% količini vsake partije.

Podatki, ki smo jih dobili v razdobju zadnjih 17 mesecev nam kažejo nihanja in odstopanja od predvidenih. Polagoma dobivamo povprečje in pregled, kako usmeriti proizvodnjo, da bodo nihanja čimmanjša, zlasti pa, da ne bodo presegla dovoljene spodnje meje. V prihodnje bo morala biti vsaka tkanina izdelana v taki kvaliteti, da se bodo vsi kontrolirani podatki nahajali v takozvani matematični zanesljivosti. Za podjetje je to velike važnosti, ker mora vsako blago, ki ne odgovarja, prodati z določenim popustom. Tako se bo sedanji procent kvalitete zmanjšal še za določen del nevidnih napak.

Ing. Košnik Mira

2. oktobra je filmski tiskarski stroj natiskal prve metre tiskanega blaga. Res je, da je bila to šele preizkušnja, vendar le ni več daleč dan, ko bo tudi ta stroj začel redno obratovati. Z njim se bodo precej povečale kapacitete plemenitenja tkanin, in sicer boljših oziroma finejših izdelkov.

Mojstrska šola

V zadnji številki našega tovarniškega glasila ste brali o otvoritvi mojstrske šole v našem podjetju. Danes vam objavljamo nekoliko obširnejši članek o načinu šolanja in o prvih rezultatih šole, ki pa so še skromni, saj se je šola komaj začela.

Za boljše razumevanje bom v začetku povedal nekaj besed o sami pripravi šolanja nižjega vodilnega kadra v proizvodnji.

Pred dobrim letom je kadrovsko-socialni sektor preko Centra za strokovno izobraževanje kadrov napravil podrobnejšo analizo stanja mojstrskega kadra v tkalnici I. (V tem obratu je namreč večji del mojstrskega kadra v podjetju). Analiza je pokazala ugotovitve, ki niso bile nič kaj razveseljive za podjetje. Tako smo ugotovili, da nam bo v naslednjih petih letih odšlo v pokoj kar 70 odstotkov mojstrov iz tega obrata. Ko smo potem pregledali še perspektivo podjetja, kakršna je predvidena po avtomatizaciji tkalnice, so bili rezultati oziroma izglede še slabši, in zakaj?

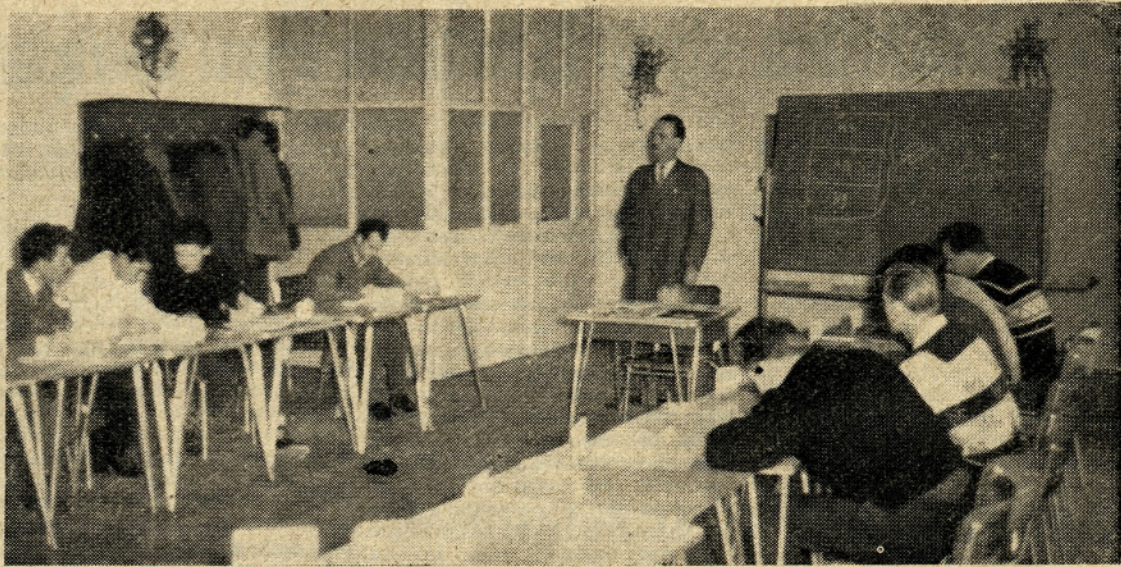
Vsaka avtomatizacija je uspešna in koristna le tedaj, če je delovna sila sposobna enako dobro delati tudi na novih strojih. Le pod takimi pogoji je možno koristiti oziroma uporabiti prednosti avtomatskega strojnega parka. Izhajajoč iz teh predpostavk in

upoštevajoč, da nam strokovne šole niso do sedaj vzgajale omejenega kadra (sedanji tehnik namreč ni usposobljen za to delovno mesto, niti ne ostane na takem delovnem mestu), smo se odločili za organizacijo lastne šole, iz katere bomo dobili ustrezen kader.

Do te odločitve ni prišlo morda zaradi ambicij posameznikov ali zaradi afirmacij, ampak zaradi zares nujnih potreb podjetja. To naj bo zato pojasnilo in odgovor vsem tistim (zunanjim komentarem), ki skušajo iz nerazumljivih vzrokov prikazati vso zadevo v drugi luči.

Ker je program sestavljen na osnovi resničnih potreb teoretičnega in praktičnega znanja, ki je nujno potrebno za določeno delovno mesto, je jasno, da bo kader, ki bo to šolo absolvirал, moral pokazati tisto znanje, ki ga res potrebuje in bodo zato tudi uspehi večji in hitrejši. Tako predvidevamo; če bo res tako, pa bodo dokazali rezultati.

Program šole smo torej izdelali na osnovi potrebnega znanja za delovno mesto, pri tem pa mislili na to, da je potrebno vsako teoretično obdelavo tudi praktično preizkusiti. Bistvo šole je zato to, da smo veliko število učnih ur strokovnih predmetov posvetili delu v delavnici, ki bo napol

Mojstrska šola lepo napreduje

učilnica napol delavnica. Tam bo poleg strojev za praktične vaje (za montažo, demontažo, nastavitve in odpravljanje napak), tudi tabla in ostali učni pripomočki, ki so potrebni pri sodobnem pouku, kot so: filmi, skice, fotografije, razno orodje, deli strojev itd. Seveda je odveč »bojazen nekaterih«, da bomo v tej šoli človeka izučili zgolj za praktično delo, saj bo slušatelj dobil zares tudi dokaj teoretičnega znanja, vendar le toliko, kolikor mu ga je potrebno za njegovo delovno me-

sto, da bo pravilno dojel in opravil delo v korist kolektiva in družbe.

Program šole smo razdelili v dva dela, in sicer: v predmete, ki so izključno strokovnega značaja in v predmete, ki imajo delno strokovni, delno pa splošno izobraževalni značaj (n. pr. Zakon o delovnih razmerjih, nagrajevanje, slovenščina, delavsko samoupravljanje, delo z ljudmi itd.). Zaradi čimboljše sistematike dela in racionalnega izkoriščanja časa, smo to delitev tudi obdržali. Prvi del, ki ga bomo podali delno v prvem, delno pa v četrtem semestru, obsega splošno-izobraževalne in delno strokovne predmete, drugi del pa zajema izključno strokovne predmete (specialne in enciklopedične). Zadnje bodo kandidati poslušali v drugem in tretjem semestru, delno pa tudi v četrtem. Za vsako temo imamo že vnaprej pripravljene vse učne pripomočke, kot so: filmi posameznih strojnih delov in delovanje strojev, fotografije, skice, zidni listi, flanelografi itd., poleg tega pa je tudi sama metoda predavanja takaka, da upošteva vse načine dela, in sicer: predavanje z diskusijo, vaje z demonstracijami ali praktičnim delom na delovnem mestu, v učilnici ali v delavnici.

Posebno smo v programu posvetili veliko pozornosti praktičnemu pouku. V ta namen smo pred izdelavo programa napravili natančne analize potrebnih postopkov vseh montaž, nastavitvev in odpravljanje napak na strojih.

ki se pojavljajo v našem podjetju oziroma se bodo slušatelji z njimi pri delu srečevali (specializacija za bombaž). Poleg vsega navedenega smo slušateljem pripravili za vse predmete skripta, ki jim bodo omogočila še lažji študij. Na vse načine jim torej skušamo zmanjšati napore, ki so res veliki, saj morajo štirikrat na teden po štiri ure preživeti v šoli, ne da bi imeli zato pri rednem delu kakšne olajšave.

NEKAJ BESED O SLUŠATELJIH IN PRVIH UGOTOVITVAH ŠOLANJA NAŠEGA MOJSTRSKEGA KADRA

Solo obiskuje sedaj 31 slušateljev (od 40 kandidatov), kar zadoštuje za potrebe tkalnice I. Ko govorim o slušateljih, ne bi bilo prav, če jih ne bi pohvalil, saj so zelo prizadevni ter disciplinirani. Zelo redno hodijo na predavanja, kljub temu, da vsak od njih 8 ur trdo dela v proizvodnji in kljub težavam, ki jih imajo nekateri doma (majhni otroci), pri prevozu, zaradi triizmenskega obratovanja itd. Vse to jih ne ovira, ker želijo doseči in si pridobiti vse tisto, kar bodo potrebovali pri svojem bodočem delu. Prepričan sem dalje, da bodo tudi prve ocene govorile njim v prid in da bomo čez čas z veseljem ugotavljali, da naš trud ni bil zaman, da je rodil bogate sadove.

Dušan Djukanović

Pričeli smo z rekonstrukcijo v kvadratni tkalnici

Zaradi zakasnelega prihoda PICANOLOV smo z rekonstrukcijo pričeli sredi oktobra. Prve statve so namreč prispele šele 10. oktobra iz Zagreba, potem pa so postopoma prihajale vse do 30. oktobra. Skupno imamo sedaj petdeset gladih avtomatskih stativ PICANOLOV.

12. oktobra smo pričeli z demontažo 280 starih stativ. Prevažali smo jih s kamioni v obrat II; končali smo 9. novembra. Transport (nakladanje in razkladanje) je potekal brez okvar. Povedati je tudi treba, da je bilo v to delo vključeno mnogo napora in požrtvovalnosti, ker je potekalo pod težkimi pogoji ob slabih vremenskih razmerah.

Statve smo odstranjevali postopoma, ker smo morali paziti, da je bila produkcija ista. Ustavljali smo skupine za skupino in tako vzporedno tudi prestavili tkalce. Vseh 280 osnov smo odrezali, valjčke izložili in jih takoj zakladali v preostalo staro tkalnico tako da so danes vsi valjčki že v pogonu.

Po odstranitvi starih stativ smo pristopili k nameščanju Hrdina stativ po že določenem rekon-

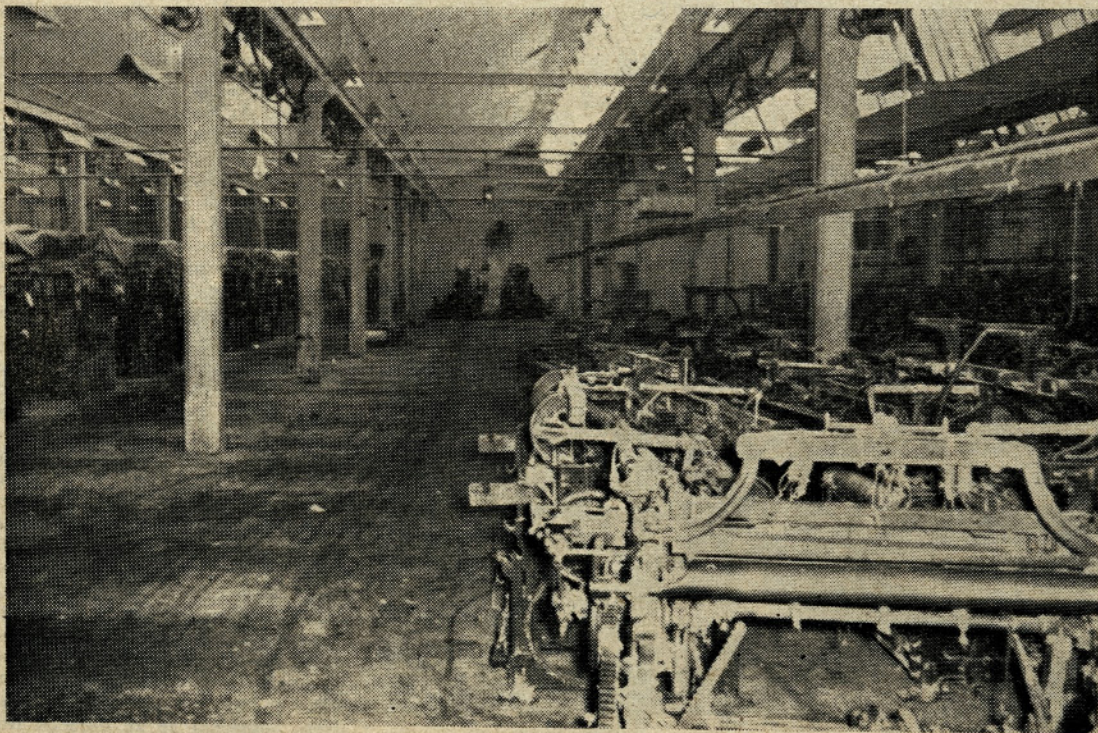
strukcijskem planu. To delo smo končali 16. 11. Vsled tega, ker smo v celoti ustavili kvadratno tkalnico smo morali pognati zgornjo tkalnico v dve izmeni, Picanol tkalnico in L tkalnico pa v tri. Zaradi teh premestitev smo naleteli na precejšnje težave, ki pa smo jih reševali sproti v kolikor je bilo možno. Začeli smo takoj tudi z električno napeljavo. Jermenice za pogon Hrdina stativ smo pravtako vse prestavili, ker so stroji nameščeni drugače kot prej. Električno napeljavo bomo postavili tako, da bo glavni vod pripravljen v betonu za poznejši posamezni pogon na Hrdina stativah.

Sedaj ko so stroji razmeščeni kot predvideva plan se vidi, da bo okoli njih več prostora in da bodo vsi delavci veliko lažje opravljali svoje delo. Škoda, da ni bilo dovolj finančnih sredstev za nabavo motorjev za posamezni pogon. Upamo, da se bo to uresničilo v prihodnjem letu. Šele takrat bo tkalnica dobila pravo lice. Sedanji začasni transmisijski pogon ni prikladen ter ga bomo morali čimprej zamenjati, ker je nemeščen nad prehodi. Cim bodo

stevke Hrdina statve bomo postopoma ustavljali (če ne bodo nastopile kakršnekoli težave) najprej zgornjo tkalnico II. izmeno, potem pa L tkalnico III. izmeno, ljudi pa premeščali v rekonstruirano kvadratno tkalnico, ki bo imela triizmensko obratovanje.

Dokončna rekonstrukcija (kot sedaj izgleda) se bo zavlekla v kolikor ne bodo prišle pravočasno ostale Picanol statve. Sedaj nam morajo dobaviti iz Zagreba še preostalih 50 stativ z listovkami. Rečeno je, da jih dobimo v mesecu novembru, razen listovk, ki bodo predvidoma nabavljene od 5. do 10. decembra. Že prispele statve Picanol (50 po številu) nameščamo na odrejen prostor in jih bomo postopoma spravili v pogon. Nad njimi pa moramo še prej odstraniti ves transmisijski pogon. Z vso rekonstrukcijo bomo morali pohiteti kajti leto 1962 je blizu in s tem tudi proizvodni plan za to leto, ki je zelo zahteven glede asortimenta in kvalitete. Z dobro organizacijo dela in s požrtvovalnostjo ljudi, ki na tem delajo pa upam, da bomo zadane naloge pravočasno in dobro izpolnili.

Kompare Viktor

V tkalnici so z rekonstrukcijo že dokaj daleč. Odstranili so že vse stare statve in sedaj so premestili tudi že listovke. Verjetno bodo kmalu začeli tudi z montažo PICANOLOV

Mehanizacija filmskega tiska

(Nadaljevanje s tretje strani)
močju, je zelo natančno, saj celo po obrabi posameznih strojnih delov dobimo komaj opazne napake, če pa stroj pravilno vzdržujemo, tudi te odpadejo.

Kotalčki raklji so idealni posebnost zato, ker imamo na stroju tisk: mokro na mokro. Prav zaradi tega lahko primerjamo - ta rakelj z delovanjem valjčka na Rouleaux stroju. Pri Rouleaux stroju imamo namreč tudi tisk moko na mokro, pri čemer valj in tkanina potujeta z isto obodno hitrostjo, kjer je dotik samo na stičnem mestu pod velikim pritiskom. Tudi pri magnetnem rakljanju je situacija ista, le s to razliko, da se enkrat premakne rakelj po šablono oziroma po tkanini; kasneje pa se za širino raporta premakne podloga skupaj s tkanino. Tudi izgled tiskane tkanine se zelo približa izgledu Rouleaux tiska, kar je na mizah z ročnim filmskim tiskom zelo težko doseči.

Tudi za tiske z rastrom v papirni tehniki, kjer uporabljajo štiri barve (v kolikor to sploh pride v poštev za tekstil zaradi same tehnike) je kotalni rakelj izdelano primeren.

Glede tiskarskih barv je magnetni rakelj zopet podoben roloju, ker je poraba barve bistveno nižja kot pri ročnem tisku na mizi. Skoraj v vseh primerjavah ima strojni filmski tisk velike prednosti pred ročnim. Eno najvažnejših vprašanj pa je točen prenos raporta. Pri stroju je možno pričakovati samo takrat točen raport, če brezkončni podlogi ne damo možnosti, da bi se premi-

kala tudi po širini glede na tek podloge. To je pri Zimmerjevem stroju rešeno na ta način, da imamo na eni strani tiskarske podloge vpeljeno posebno pero, ki teče po nalašč zanj izdelanem žlebu, ki ne dopušča premikov po širini.

Šablone so pritrjene na posebnih tračnicah, ki jih lahko premikamo ter zato lahko uporabljamo šablone poljubne dolžine in širine. Šablone stoje približno 3 milimetre nad tkanino, dviguje jih posebna naprava in sicer se dvigne najprej ena stran, nato pa še druga. Ta sistem onemogoča nevarno brizganje tiskarskih barv pri dvigu šablone. Na kraju stroja stoji še sušilnica (mansarda), ki jo segreva para. Pogon mansarde reguliramo s posebnimi selekcijskimi fotocelicami; čim prekine tok med celicami, se vklopi motor mansarde, ki teče toliko časa, da se ponovno vklopi tok.

Produkcija stroja je odvisna od velikosti raporta in hitrosti teka stroja. Povprečno je pri raportu 70 cm in hitrosti raporta 5 sekund produkcija okoli 500 m na uro. Pri velikih raportih pa se lahko dvigne tudi na 800 m na uro.

Za zaključek bi lahko rekli, da je avtomatski filmski tiskarski stroj Zimmer v tehničnem pogledu ocenjen kot visoko produktivni stroj, s svojimi specifičnostmi kot so: magnetni kotalni rakelj, hidropnevmatični premik raporta ter tudi enostavno delo na stroju pa je napravil velik korak naprej na področju filmskega tiska.

Tomat Vili

Uspela konferenca mladine

pojasnjuje

Gospodarski plan podjetja

V teku je razprava o sprejetju gospodarskega plana podjetja za leto 1962. Da člani delovnega kolektiva pri tem ne bi imeli kakih težav v zvezi z izrazi in pojmi, ki se pri tem uporabljajo, bomo celotno zadevo nekoliko pojasnili.

Sam izraz »plan« je najbrže vsakomur dovolj jasan in ga ne bi bilo potrebno posebej tolmačiti. Mesto besede »plan« se uporablja včasih tudi izraz »načrt«, lahko pa bi rekli tudi »program«. To se pravi, da gospodarski plan predstavlja zbor nalog, ki naj jih podjetje izpolni v določenem časovnem obdobju. V socialističnem družbenem sistemu, kjer so proizvajalna sredstva skoro v celoti v družbeni lasti in kjer je oblast v rokah delovnega ljudstva, je planiranje gospodarstva nujno.

S tem pa smo že prišli do tega, da bomo razlikovali gospodarski plan podjetja od družbenega plana zveze, družbenega plana posamezne ljudske republike oziroma družbenega plana okraja ali občine. Zvezni družbeni plan, družbeni plan republike, oziroma okraja ali občine predstavlja plan, program oziroma družbeni plan, družbeni plan republike, oziroma načrt gospodarskega razvoja dotične družbene skupnosti.

Gospodarski plan podjetja pa sprejema posamezno podjetje samostojno – seveda v okviru osnovnih obvez, ki jih določajo preje navedeni družbeni plani. Zvezni družbeni plan določa n. pr. povečanje proizvodnje tekstilnih izdelkov za določeno količino. Jasno nam mora namreč biti, da se obseg proizvodnje mora povečati in zboljševati. Saj število prebivalstva stalno narašča, razen tega pa je eden izmed glavnih ciljev celotne gospodarske politike – pa tudi ena izmed želja vsakogar izmed nas – dviganje življenjskega standarda. Vse to pa seveda zahteva vedno več blaga, vedno boljše kvalitete in vedno večjo izbiro. Naravno in razumljivo nam mora torej biti, da se z družbenimi plani postavlja stalno večanje obsega proizvodnje. To povečanje proizvodnje se seveda doseže v glavnem z uvajanjem novih proizvodnih kapacitet, delno pa tudi z rekonstrukcijo in modernizacijo že obstoječih obratov in s stalnim zboljševanjem organizacije dela in s tem večanjem produktivnosti dela.

V okviru družbenega plana torej postavlja podjetje svoj lastni gospodarski plan. Pri tem mora podjetje stremeti za čim boljšim izkoriščanjem razpoložljivega strojnega parka in doseganjem čim višje produktivnosti dela. V ostalem pa je podjetje pri postavljanju svojega proizvodnega plana samostojno. Nihče mu ne predpisuje, kakšne vrste artiklov naj izdeluje – to je prepuščeno njegovi lastni presoji tržnih pogojev. Eno pa je jasno: čim višja je proizvodnja – čim boljša kvaliteta izdelkov – čim boljše je izbran asortiment, da gre vse blago sproti in dobro v prodajo – tem večji bo dohodek podjetja, tem večji bo čist dohodek in s tem tudi sredstva za osebne dohodke in za sklade.

V okviru podjetja sprejememo več planov, ki imajo različne nazive, vendar pa so drug na drugega vezani. Naj jih imenujemo: proizvodni plan, finančni plan, plan investicij.

PROIZVODNI PLAN določa naloge podjetja na področju proizvodnje. Z njim torej določamo koliko in kakšne vrste preje bomo izdelali, koliko in kakšne vrste tkanin se bo izdelalo v tkalnicah oziroma dodelalo v plemenitilnicah. Zaradi nevsklajenosti proizvodnih kapacitet proizvodni plan posameznih obratov niso – glede na količino izdelkov – povsem enaki. Glede na nevsklajenost proizvodnih zmogljivosti obratov si podjetje pomaga s tem, da nekatere polproizvode kupuje od drugih: tako n. pr. kupuje prejo od tujih predilnic in surovo blago od tujih tkalnic.

Proizvodni plan podjetja za leto 1962 je predlagan s strani Upravnega odbora v naslednji višini:

a. predilnice	predilnica I	predilnica II
kardirana preja	2.369.000 kg	940.000 kg
česana preja	244.000 kg	605.000 kg
vigogne preja	80.000 kg	75.000 kg
vata	45.000 kg	
b. tkalnica	tkalnica I	tkalnica II
surovo blago	21.000.000 m ²	
	25.495.000 tm	
surovo in pisano blago		9.000.000 m ²
		10.394.000 tm
c. plemenitilnice	plemenitilnica I	plemenitilnica II
tiskane, oplemenitene in dodelane	22.251.000 m ²	
tkanine	27.059.000 tm	
pisane, oplemenitene in dodelane tkanine		9.009.000 m ²
		10.405.000 tm

g. organizacije naj zagotovi delu aktivov takšne pogoje in vzdušje, v katerih bo imel mlad človek ne samo možnosti dela, temveč, da bo čutil tudi potrebo, da razloži predvsem v svoji mladinski organizaciji do kraja svoje probleme, da pove svoje mnenje, stališča do različnih vprašanj, o katerih organizacija razpravlja oziroma, ki ga zanimajo.

Na kraju je bilo izvoljeno tudi novo vodstvo. Novi komite šteje tarja TK LMS TRILERJA JANE-31 članov, revizijska komisija pa ZA, za blagajnika pa tov. LUPŠO 3 člane. Izvoljeno je bilo tudi 13 delegatov, ki so zastopali naše podjetje na Občinski konferenci LMS v Kranju dne 12. 11. 1961. Na prvi seji novoizvoljenega komiteja LMS so izvolili za predsednika in nalog, ki se postavlja v mladih organizacijah, za podpredsednika obrata II

Na kraju je bilo izvoljeno tudi novo vodstvo. Novi komite šteje tarja TK LMS TRILERJA JANE-31 članov, revizijska komisija pa ZA, za blagajnika pa tov. LUPŠO 3 člane. Izvoljeno je bilo tudi 13 delegatov, ki so zastopali naše podjetje na Občinski konferenci LMS v Kranju dne 12. 11. 1961. Na prvi seji novoizvoljenega komiteja LMS so izvolili za predsednika in nalog, ki se postavlja v mladih organizacijah, za podpredsednika obrata II

Mladinska organizacija združenega podjetja si je zastavila pravilno smer za bodoče delo.

Na konferenci mladinske organizacije, ki je bila krajem oktobra, so obravnavali številna vprašanja in probleme s katerimi se srečuje mladina pri vsakodnevnem delu v proizvodnji, pri delu v organih samoupravljanja, v družbeno političnih organizacijah, v športni dejavnosti ipd.

Če primerjamo konference ostalih organizacij in tudi konference naše organizacije v prejšnjih letih z letošnjo, potem je treba priznati, da je bila konferenca res uspešna, saj je v razpravi sodelovalo na 20 mladincev od 74 navzočih.

Dokaz uspele konference so številni koristni zaključki in sklepi, ki naj bodo smernice za delo v prihodnjem letu.

Poleg delegatov so bili navzoči predstavniki organov delavskega samoupravljanja in družbeno političnih organizacij podjetja, predstavnik okrajnega in občinskega komiteja LMS, predstavniki nekaterih sorodnih podjetij in naši štipendisti.

Po izvolitvi delovnega predsedstva, zapisnikarja in potrebnih komisij je sekretar podal obširno poročilo o delu organizacije v zadnjem obdobju.

Uvodoma je bilo izraženo zadovoljstvo v zvezi s sklepom Centralnega komiteja LMS, da bo prihodnji VII. kongres LMS 26. in 27. januarja 1962 v Kranju. »Prav gotovo je s tem sklepom dano veliko priznanje mladini vse Gorenjske. Pričakujemo, da bo tudi današnja razprava prispevala svoj delež, da bo kongres LMS čim bolj ploden«, je dejala sekretarka TK LMS našega podjetja. Osnovna tema kongresne razprave bo: Mesto in vloga mladih proizvajalcev v našem družbenem sistemu.

Sledil je kratek obris zunanje-političnih dogodkov in pomen konference neblokovskih držav, ki si prizadevajo, da bi zmanjšale napetosti v svetu. Dokaj podrobno je bilo obdelano vprašanje nadaljnje decentralizacije upravljanja v zvezi z obstoječim gospodarskim sistemom in sodelovanjem mladine v samoupravnih organih. Obstoječi gospodarski sistem, zlasti pa najbolj uspele oblike nagrajevanja po delu namreč zahtevajo, da mladinska organizacija najde nove metode dela, s katerimi bi pomagala svojim članom, da bi z večjo produktivnostjo dela, z boljšo organizacijo proizvodnje, s strokovnim izpopolnjevanjem in z boljšim upravljanjem podjetja vplivali na osebne dohodke in počutje mladincev.

Danes ne gre več za zastopništvo mladine v samoupravnih organih, ki bi predstavljali le številke, pač pa za žive in delovne ljudi. Če pa ti niso pokazali dovolj aktivnosti, je kriv prav toliko centralni delavski svet ali obratni delavski svet, kot mladinska organizacija. Ne more se zahtevati od mladine, da bi brez pomoči starejših postala kar nena doma zrela, da bi enakopravno razpravljala z njimi o zamotanih gospodarskih zadevah in da bi imela take izkušnje kakršne imajo oni. Res pa je: če bodo mladinci na sejah aktivno sodelovali, ne bodo imeli več težav pri delitvi osebnih dohodkov, temveč bodo dobili dohodek kot je v interesu mladinske organizacije. Zavedati se moramo, da so mladinci tisti, ki bomo čez pet ali deset let prevzeli obratne delavske svete, upravne odbore in centralne delavske svete, in misliti je treba na to, kakšen bo takrat rezultat, če že sedaj ne bomo konkretno zastopali pravih stališč.

V poročilu je bilo med drugim tudi ugotovljeno, da je bilo v preteklem obdobju posvečeno premalo pozornosti vprašanju kadrovanja. Vodstveni kader mladine išče mo preveč šablonsko in neredek je slučaj, da na ta način pride v vodstvo mladinec, ki nima dovolj ali je pa sploh brez veselja do tega dela in ga srečamo že v vseh ostalih organizacijah. Rado se zgodi, da mladinec potem že po enem letu sodelovanja v vodstvu organizacije le-to zapusti, čeprav je to mesto enako častno in pomembno kot biti član komiteja ZKS, upravnega odbora ali delavskega sveta.

Na osnovi poročila in plodne razprave so bili sprejeti naslednji zaključki:

– Predvsem je potrebno utrjevanje, poglobljanje in širjenje demokracijskih pravic mladincev ter skrbeti za njegov razvoj v smeri neposrednega proizvajalca.

– Posvetiti moramo več skrbmi in prizadevanj za uresničitev perspektivnega razvoja podjetja, v katerem moramo do kraja razviti sistem delitve dohodka v celoti po ekonomskih enotah, delitev osebnih dohodkov po delu, pri čemer naj tudi mladinci vedno bolj sodelujejo kot osnovni subjektivni faktor napredka in razvoja.

Mladinska organizacija naj v prihodnje bolj tesno sodeluje z organizacijo ZK. Organizirati je treba predavanje o političnih novostih in drugo, kar bo pripomoglo, da se bo ideološka raven naših mladincev – izboljšala.

– Novo vodstvo naj vnese v svoj program več svežine s politično-ideološkim delom, z boljšo organizacijsko orientacijo in metodično obravnavo določenih tem v posameznih oblikah idejnega izobraževanja, ki morajo bolj kot doslej sloneti na interesu mladine.

– Mladi člani samoupravnih organov se morajo še bolj tesno povezati z organizacijo ljudske mladine v ekonomskih enotah. Njihova naloga je, da bolj pogosto seznanjajo na proizvodnih konferencah in sestankih organizacije mladince in mladinke o delu in sklepih samoupravnih organov.

– Vodstvo mladinske organizacije naj sodeluje pri sestavi novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov za leto 1962 in pravilnika o delitvi osebnih dohodkov za leto 1962 in pravilnika o delitvi čistega dohodka. Te pravilnike je potrebno predelati tudi na vseh organizacijah LM v obratih. Izdelavo teh pravilnikov je treba vskladiti s težnjami decentralizacije samoupravljanja. Razbijati je treba mezno miselnost, ki ovira uveljavljanje novih meril nagrajevanja po učinku.

– Vodstvo mladinske organizacije naj skrbi za usmeritev čim več mladine v društveno in športno dejavnost.

– V prihodnje je treba organizirati slavnostne sprejeme mladih članov kolektiva v mladinsko organizacijo. Ob takem sprejemu je treba mladino seznaniti z delom in nalogami mladinske organizacije ter s pravicami in dolžnostmi posameznika.

– Načrtno je potrebno pripravljati in vzgajati kader, da bo sposoben prevzeti vodilna mesta v naši organizaciji. Tudi ostale organizacije v podjetju, predvsem sindikat in Zveza komunistov bi morala organizaciji nuditi vso pomoč.

– Organizirati je treba skupni sestanek izvršnega odbora sindikalne podružnice in tovarniškega komiteja LMS, na katerem se bomo pogovorili o težavah, obliki dela, kadrovskih vprašanjih in o vlogi mladinske organizacije v podjetju.

– Novo vodstvo mladinske or-

d. splošni oddelek	obrat I	obrat II
para	120.000 ton	60.000 ton
električna energija	12.800.000 Kwh	6.000.000 Kwh

To naj bi bil osnovni proizvodni plan za leto 1962. Pogosto slišimo besedo: operativni plan. Kakšna je razlika med obema? Najenostavneje bi lahko rekli: z operativnimi plani se osnovni plan oziroma zadolžitev po osnovnem planu razdeli na vseh dvanajst mesecev leta. Osnovni plan predstavlja zadolžitev za celo leto: upoštevalo se je število delovnih dni, razpoložljiv strojni park in potrebno delovno silo. Z operativnim planom pa določimo proizvodno zadolžitev za posamezen mesec in nato naprej po dnevih. Pri operativnem planu se upošteva, da ima n. pr. mesec julij mnogo manjše število delovnih ur kot recimo marec ali oktober. V juliju se namreč koristijo redni letni dopusti, razen tega pa imamo v juliju tudi dva državna praznika. V smislu pravil našega podjetja sprejema osnovni proizvodni plan Centralni delavski svet, dočim predpisujejo operativne plane obratni delavski sveti za svoje ekonomske enote. Pri postavljanju operativnega plana bomo moral Obratni delavski svet gledati, da bo ne samo zagotovila izpolnitev letnega proizvodnega plana, marveč je prav, če si ekonomska enota s povečanjem proizvodnje ustvari določeno rezervo. V teku leta namreč lahko pride do kakega zastoja v proizvodnji – nastopi n. pr. okvara na pogonskih ali strojnih napravah, popravila pa trajajo določen čas. Če ima ekonomska enota potrebno rezervo, ta zastoj ne bo vplival na izvršitev letnega proizvodnega plana in s tem na planirani dohodek in tudi ne na maso osebnih dohodkov te ekonomske enote.

Ko samoupravni organi obravnavajo izvršitev proizvodnega plana, naletimo na izraz: »izvršitev za mesec september in kumulativno«. Pod besedo kumulativno razumemo seštevek dosežene proizvodnje za vse mesece dotičnega leta – to je od januarja do septembra v tem primeru.

Plan delovne sile omenjamo le mimogrede. S tem planom se določa število delovne sile, ki je potrebna, da se izvrši sprejeti osnovni proizvodni plan.

FINANČNI PLAN predstavlja proizvodni plan, izražen v denarni obliki. Na osnovi proizvodnega plana, plana komercialne realizacije ter na osnovi kalkulacij se ugotovi višina celotnega dohodka ter njegova delitev. O sami delitvi celotnega dohodka ne bi kaj več govorili, ker je bil ustrezen prikaz delitve dohodka objavljen v prejšnji številki lista. Omenjamo le, da je po planu predviden celotni dohodek za leto 1962 za celo podjetje v višini 11.689.855.000 din, dohodek podjetja pa v višini 2.881.546.000 din. Natančnejši prikaz delitve celotnega dohodka za celo podjetje in za posamezne obrate je razviden iz analize in podatkov za pripravljani postopek pri sprejetju pravilnika o razdeljevanju čistega dohodka in pravilnika o razdeljevanju osebnih dohodkov, ki so dani v obravnavo delovnemu kolektivu.

PLAN INVESTICIJ se sestavi na osnovi finančnega plana. Ugotoviti je treba na eni strani potrebe podjetja oziroma posameznih obratov glede razrešitve, modernizacije oz. rekonstrukcij strojnega parka, na drugi strani pa razpoložljiva sredstva iz amortizacijskega fonda, skladov in investicijskih kreditov. Ker razpoložljiva sredstva glede na skrajno iztrošenost strojnega parka nikakor ne zadoščajo, da bi se krite vse upravičene zahteve oziroma potrebe obratov, je treba tu še prav posebej paziti, da se z razumno in na daljši čas premišljeno investicijsko politiko razpoložljiva sredstva čim najbolje izkoristijo. Od novih investicij moramo razlikovati investicijsko vzdrževanje – to je redno vzdrževanje obstoječe strojne opreme in objektov, ki se krije v breme materialnih stroškov.

Pravkar smo omenili potrebo, da se investicijska politika usmerja na daljše obdobje. Gospodarski plan podjetja, kakor tudi družbeni plan gospodarskega razvoja posameznih družbenih skupnosti (zveze, republike, okraja, občine) se lahko postavijo za posamezno leto ali pa tudi za daljše obdobje. Zato ločimo poleg letnega ali kratkoročnega plana še takozvane perspektivne plane. S perspektivnim planom se usmerja razvoj podjetja ali posamezne družbene skupnosti za daljšo vrsto let. Tak plan je srednjeročen, če je postavljen za 3 do 5 let in dolgoročen, če je postavljen za 10, 15, ali še več let. Poznamo n. pr. dolgoročen plan izgradnje elektroenergetskega sistema v državi, perspektivni plan izgradnje veleplinarne v Velenju in plinovodov od Velenja do Maribora in Jesenic, perspektivni plan izgradnje koprškega pristanišča, pa tudi v našem podjetju se je že v preteklem letu obravnaval perspektivni plan razvoja podjetja.

Stavka je del spomenika revolucije, za katerega je prispevalo naše podjetje pet milijonov dinarjev.

Veličasten spomenik žrtvam v Grazu

Otvoritev spomenika je bila 1. novembra 1961 v Grazu v Avstriji. Kot iz vseh ostalih delov republike, so šli na to svečanost tudi člani ZB občine Kranj oziroma vsega okraja. Odhod je bil ob 2.30 zjutraj, ker je pot dolga, otvoritev pa je bila predvidena ob 10. uri.

Pot nas je peljala preko vse Slovenije (Ljubljana, Celje, Maribor). Naš vodja, tov. Ivan Ivanuš, nas je sproti seznanjal z različnimi zanimivostmi, posebno pa nam je v kratkih besedah opisal poznane kraje iz NOV, med drugim tudi Frankolovo, kjer so fašisti obesili 140 talcev in borcev na drevje ob

cesti. Pokazal nam je tudi hišo, v kateri je bil štab gestapa. Tako smo hitro prišli do meje, kjer smo uredili formalnosti in dobili kratka pojasnila. Nikakršnih pregledov ni bilo, niti na naši niti na avstrijski strani. Na avstrijski strani so nas spremljali policaji vse do Graza, vendar le zato, da bi prišli tja hitro in brez komplikacij. Tako smo bili že ob 9.30 na predvidenem mestu. Od parkirnega prostora smo krenili tja, kjer stoji veličastni dvajsetmetrski spomenik ŽRTVAM FAŠISTIČNEGA TERORJA. Spomenik ima torej dvajsetmetrski stebel in enako dolg lok, v stebel so vklesane letnice 1938–1941, ki pomenijo začetek terorja za Avstrijo. Na spomeniku pa je posvetilo v 11 jezikih, in sicer: ČUVAJTE SVOBODO IN MIR, KAJTI ZANJU SMO DALI ŽIVLJENJE! Na loku so vklesana imena 2516 borcev, med njimi 1216 Jugoslovancev, od katerih jih je bilo 11 narodnih herojev. Spomenik je resnično lep in dostojen padlim junakom za svobodo.

Po slovesnosti, na kateri je govoril tudi Franc Leskošek-Luka, smo si ogledali še samo mesto, potem pa krenili po isti poti zopet nazaj v domovino.

Nikoli ne bomo smeli pozabiti besed, ki so vklesane na spomeniku, da se ne bi nekdani strašni dogodki ponovili, ker bodo še strašnejši in okrutnejši.

Ivanka Ravnik
Picanol tekalnica

Franc Likozar

Izlet v Kumrovec

V navijalnici so organizirali izletje čisto preprosta kmečka hiša — v Kumrovec, to je: V ROJSTNI notranjosti je slična Prešernovi rojstni hiši — kot so vse ostale.

Dan odboda smo težko pričakovali. Ko pa smo ga končno le dočakali, smo bili precej razočarani, saj je tako deževalo, da smo bili že pred odhodom vsi mokri. Vsi smo bili potrti in brez upanja, da bi se razmere kaj izboljšale.

Nič kaj veseli smo torej sedli v avto in se odpeljali proti Ljubljani. Takrat pa sta posegla vmes Janez s svojo harmoniko in Mica s kitaro in kar mimogrede je postalo razpoloženje veselo in prijetno. Kmalu je zadonela tudi pesem, vmes pa je kdo izpustil še kako šalo. Tako je minila pot zares hitro.

Vas Kumrovec je majhna, vendar zelo prijazna in leži na meji med Slovenijo in Hrvaško. Tam imajo tudi lepo šolo, ki se mogočna dviguje sredi majhnih kmečkih hišic. Seveda smo najprvo odkorakali proti hišici, v kateri se je rodil naš ljubljani maršal. Hišica

Zunaj ima lepo urejen vrt, za hišo pa je vodnjak, kamor so hodili po vodo. Seveda nismo pozabili vpišati tudi naša imena v debelo knjigo, ki je že skoraj polna imen obiskovalcev.

Iz Kumroca smo jo nato mah-nili še v Bistrico ob Sotli, kjer smo si pri nekem kmetu napolnili lačne želodčke s pečenim puranom. (Upam, da se vam vsaj malo slin cedijo!). Tistega purančka smo še zalili s sladkim vinom (ali bi vam prišlo, kaj?), ki nas je spravilo v čudovito razpoloženje. Škoda le, da smo prišli prepozno zaradi groz-dja, drugače smo pa bili zelo zadovoljni.

Na povratku smo se ustavili še na Bizeljskem, kjer smo se malo zavrteli in tako tudi zaključili uspeš izlet.

Kljub slabemu vremenu nam bo ta dan ostal v lepem spominu in zato komaj čakamo, da bi se tudi naslednje leto lahko ogledale kak drug kraj ali zanimivost.

Razmišljanja iz obrata

Dan se je nagnil proti večeru. Ležim in poskušam zaspiti, pa ne morem, ker sem poln notranjega nemira. Razmišljam! Razmišljam o tovarni, ki mi je postala nova šola življenja. V celoti me je ob-jela v svoje življenje, v katerem se mi razkrivajo ljudje, spozna-vam njihove značaje, njihove od-nose, s katerimi bolj ali manj vplivajo na mišljenje in življenje novega člana kolektiva. Toda, ostati mora prožen, zakaj družba lahko deluje na posameznika tu-di negativno in takemu vplivu se mora izogniti.

Življenje v tovarni je sila pe-stro, posebno za človeka, ki zna opazovati ljudi na njihovih de-lovnih mestih ne samo z očmi so-delavca, ki opazi le pomanjklji-vosti pri delu, temveč z očmi psi-hologa, ki lahko iz posameznih delavčevih potez odkrije v njem njegove želje in hotenja. Človek je živo bitje in ne aparat in od njega ne smemo nikoli zahtevati maksimuma povezanosti z delom, ki ga opravlja. V njem sicer ob-stoja nekaj, zaradi česar je po-stavljen pred nalogo proizvoditi. Na njegovo voljo do dela, na nje-gov delovni elan namreč zelo vpliva njegova urejenost v doma-čem okolju, saj se zaradi nega-tivnih odnosov v družini poraja v delavcu nezanimanje in odtuje-nost od dela, kar pa seveda zni-žuje delavčev produktivnost. In prav s takšnimi problemi sem se srečal ob vstopu v službo, v obrat, ki je s svojim izgledom rodil v meni različna mišljenja in vtise, ki se pa od delavca do delavca spreminjajo. Družba v obratu je namreč kot film, v katerem igrajo glavne vloge delavci, zgodba pa je njih življenje, delo itd. Vsak posamezen igralec — delavec — doživlja svojo zgodbo, vse zgodbe združene pa se povezujejo v ne-ko celoto, ki ima glavni smisel ustvarjati dobrine, hkrati pa ustvariti vsem skupaj čimlepše življenje, v katerem bi se lahko vsak približal svojemu cilju.

Vstop v službo je pomenil v mojem življenju nov korak proti cilju, ki sicer še ni popolnoma jasn. Vidim ga nekako v megli, zakaj do njega je dolga in te-žavna pot. Dosežeš ga le z mar-ljivostjo. Glavni cilj vsakega je ustvariti si lepo in zadovoljno življenje, poleg tega pa v člove-ku obstojajo tudi želje po ne-predku.

Dan, s katerim sem nastopil službo je bil miren, v obratu je vladala tišina — bil je kolektivni dopust — le v meni je vladal ne-mir. Vpeljali so me v delo, kjer sem moral sodelovati z delavci, ki pa so mi z različnimi odzivi priskočili na pomoč, kadar je bi-lo potrebno moje teoretično znanje podkrepiti s prakso. Večidel sem pri vseh naletel na takojšnjo pomoč, v nekaterih primerih pa sem se moral pozanimati drugje, ker sem dobil takle odgovor: «Ce-mu si pa bil v šoli?» Kdor daje tak odgovor, ne pomisli na svoje težave, ki jih je moral prebroditi, preden se je priučil. Šola mi je dala osnovo, temelje, na katerih gradim svoje znanje, in ga izpo-polnjujem. V službi se šele za-čenjaš zavedati, da je življenje velika borba za obstanek, kjer slabotnejši propadejo, ljudje, pol-ni energije pa se prekopljejo sko-zi težave in uspejo. Medtem, ko sem v odnosih z delavci naletel včasih na nekak odpor, sem pri inženirskem kadru naletel na za-

upanje in pomoč v vsakem po-gledu, seveda v sorazmerju na znanje, ki sem si ga pridobil v šoli. Pokazali so mi proizvodne oddelke, v katerih bom direktno delal z ljudmi. Pri tem sem se-veda imel zopet težave, zakaj tehniki smo namreč nekaka re-zultanta dveh sil: Na eni strani bi morali biti delavci, torej direktni proizvajalci in na drugi strani in-ženirji, kot organizatorji proiz-vodnje. Živimo in delamo v sre-dini med njimi in moramo z enim in drugim biti v pravih odno-sih. Vsak tehnik skuša najti pravo pot, čeprav navadno ni lahko. Seveda pa moramo biti v teh od-nosih previdni, saj lahko neka ne-premišljena izrečena beseda pov-zroči dosti neprilik.

S tem bi zaključil svoja razmiš-ljanja iz obrata, v katerih sem se naslonil predvsem na odnose, saj so le-ti bistveno odločujoči za delo in počutje posameznika in večje skupine.

Praprotnik Jože
Plemenitilnica I

Jutranja telovadba na Majdičevem mostu

V premislek

Nisem slavist... pa vendar me včasih neprijetno zadene, ko na raznih sejah ali sestankih poslušam tega ali onega vodilnega uslužbenca ali predstavnika kake organizacije oziroma organa, ka-ko uporablja razne spakedranke in tučke, čeprav imamo zanje ta-ko lepe domače izraze. Enak po-jav zasledite tudi v raznih pra-vilnikih in poročilih. Ne vem si-cer ali so take besede in izrazi nekaterim zares tako pri srcu, da brez njih ne morejo izhajati ali pa so se morda nanje že tako pri-vadili, da jih uporabljajo že kar podzavestno. Naj bo eno ali dru-go, pravilno to ni in zato ne bi bilo napačno, če bi prizadeti o tej zadevi razmišljali in morda te in podobne napake odpravili. Na-pačno tudi ne bi bilo, če bi naše glasilo začelo objavljati vse tiste izposojenke in spačenke, ki so skoraj na dnevnem redu, ki pa na žalost jemljejo lepoto našemu

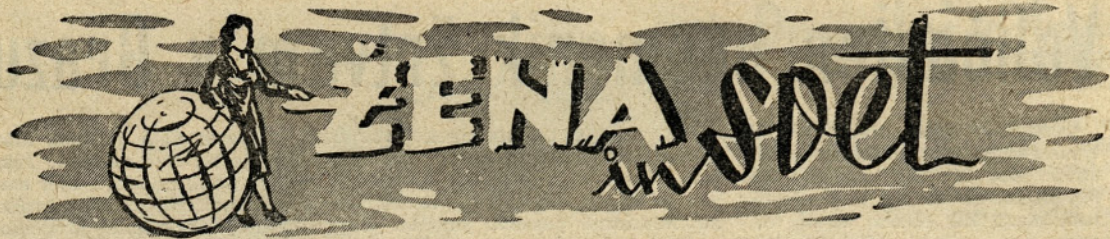
slovenskemu jeziku; poleg teh be-sed pa naj bi stale tudi pravilne slovenske besede, izrazi in podob-no, nekako tako, kot je tov. inž. Grošelj objavljati tehnične tučke in spačenke ter pravilne sloven-ske tehnične izraze. — inž. M. P.

Mislím, da bo marsikdo priznal, da je res tako! Nekdo pa bo mor-da rekel, da v podjetju ni prav-zaprav važno, kako govorimo in pišemo, da je bolj važna proiz-vodnja in realizacija, osebni do-hodki in podobno. Kdor tako mi-sli, kdor se tako zagovarja, za-nesljivo nima prav; nima prav kot tudi ne tista mati ali oče, ki misli, da sta naredila že vse za svoje otroke, če niso lačni in če so dobro oblečeni. Hrana in obleka je le najosnovnejše, kar jim morata dati, vzgoja pa je ti-sto, brez česar otroka ne moreta biti niti kaj postati. Če dajeta oče in mati slab zgled, če kol-neta, se prepirata in še in še, po-tem pač ne moreta pričakovati od otrok, da se bodo vedli lepo, da bodo prijazni, veseli itd. Mar ni podobno tudi v podjetju? Tudi tu so proizvodnja, realizacija, oseb-ni dohodki in pravilno delo le osnove, vse ostalo, kot je: lepo vedenje, pravilni odnosi, požrtvo-valnost, pa tudi ljubezen do ma-terinega jezika, pa je tisto, kar nujno potrebujemo za pravilno življenje posameznika in skup-nosti. Vse to pa je dostikrat po-trebno večini šele priučiti, kar pa zopet dosežemo najhitreje z le-pim zgledom in z lepimi dejanji.

Dolžnost nas vseh je, da ohrani-mo naš jezik čist in lep, če so se zanj borili naši predniki. Naša dolžnost je, da se tudi mi borimo proti uporabi spačenk in tujk, ki naš jezik kazijo, mu jemljejo si-jaj in veljavo; zato: PROC S TUJKAMI, SPAČENKAMI IN IZPOSOJENKAMI, ČE IMAMO ZANJE SLOVENSKE BESEDE!

Jasno je, da je nemogoče do-seči ne vem kakšen uspeh že kar čez noč, vendar, kjer je dobra vo-lja in razumevanje, tam tudi uspeh ne izostane! Uredniški od-bor pa bo skušal ustreči mislim tovariša, ki je to zadevo sprožil s tem, da bo začel takoj zbirati omenjene besede in jih objavljati.

Urednik

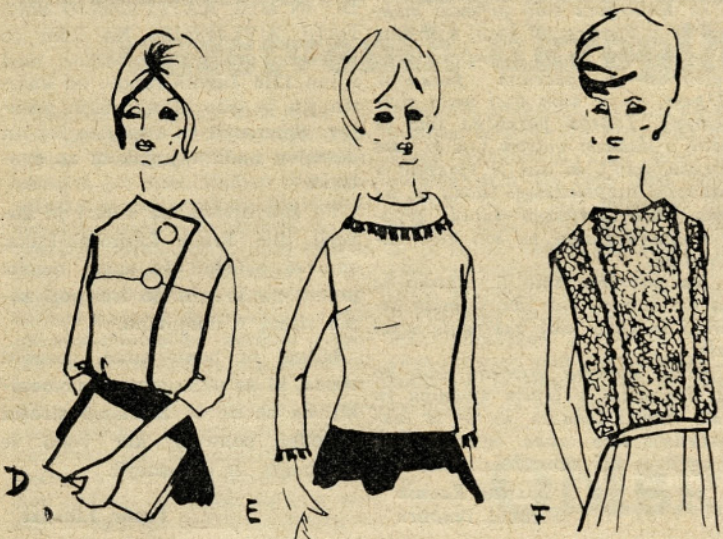

Moderne bluze

Velike modne hiše predlagajo za letošnjo jesen in zimo predvsem puloverje, vendar so bluze vedno tako praktične in lepe, pa jih zato ne boste opustile. Posebno za močnejše žene so bluze mnogo prikladnejše od puloverja, ker pulover preveč poudarja obline, ki bi jih marsikatera rada skrila. Ko izbirate blago za bluzo je potrebno, da imate model že izbran, ker boste tako

primerna za model in za priložnost, oziroma za potrebe. Neprimerne so cenene bombažne tkanine za svečane bluzice. Take bluze naj bodo volnene, za posebne prireditve pa žametne ali svilene, čipkaste in podobno.

Za vsak dan: za doma, za v službo in za sprehod pa so bombažne bluze zelo hvaležne, ker jih boste lahko oprale in zlikale. Vedno dajo občutek svežine!

mного laže kupile odgovarjajoče blago. Ne smete pozabiti, da je barva mnogokrat najvažnejša za-

a) Bluza, ki bo pristajala vsaki ženski. Bombažno blago je drobno črtkano ali karirano.

b) Modelček za mlajša dekleta okrog ovratnika je zavezana kravata, ki jo lahko odstranite.

c) Karirasta bluza iz volnenega blaga. Zapenja se spredaj s štirimi vidnimi gumbi. Ostali so skriti, ali pa bluzo oblačimo čez glavo, ter namesto zapenjanja po vsej dolžini naredimo petnajst centimetrski šiv od ovratnika navzdol.

d) Bluza je volnena in jo zapenjamo na strani z dvema velikima gumboma. Čez prsi jo krasi vodoravni šiv.

e) To je model, ki ga lahko oblečemo tudi za slavnije prilike. Bluza je volnena ali iz jerseyja in ima svilene ali volnene čopke iste barve na gosto našite ob ovratniku in rokavih.

f) Bluza je primerna za zvečer. Narejena je iz čipk in je zato kraj zelo enostaven. Pas in podolžna trakova sta iz svile, ki naj bo v isti barvi kot je krilo.

g) Tako bluzo lahko oblečemo vsak dan in za vse priložnosti. Lahko je iz popelina, deryja ali ripsa in, če še nimamo nobene bele bluze, je ta model kot nalašč zanj. Bluza zapenjamo zadaj, spredaj pa je edini okras vrsta ozkih gubic in to na obeh straneh.

Stanka Bole

Otroške hlače, pižame in predpasniki

Dostikrat se mamice sprašujejo, kje dobiti primerne kroje oziroma modele za obleke njihovih malčkov. Sivilje imajo dostikrat preveč dela že z odraslimi in se zato otrokom ne morejo dovolj posvetiti in jasno, naredijo obleko, hlače, spalno srajčko in drugo kar površno in prav nič okusno. Da to ni pravilno, je razumljivo, saj so posebno majhni otroci zelo občutljivi za vse, kar nosijo in gledajo in jih verjetno zelo prizadene, če dobijo obleko, ki odbija

ljubljenček potem še bolj prisrčen in čeden!

káže slika pa boste kaj kmalu ugotovile, da so zelo prijetne za zimski čas in da tudi po lepoti ne zaostajajo za drugimi.

Tudi za letni čas ni ravno potrebno, da nosite samo svilene ali iz nylona, saj imamo v podjetju zopet razna blaga, ki bi odgovarjala po kakovosti in barvah.

Upam, da boste uporabile moje

Topla kombineža

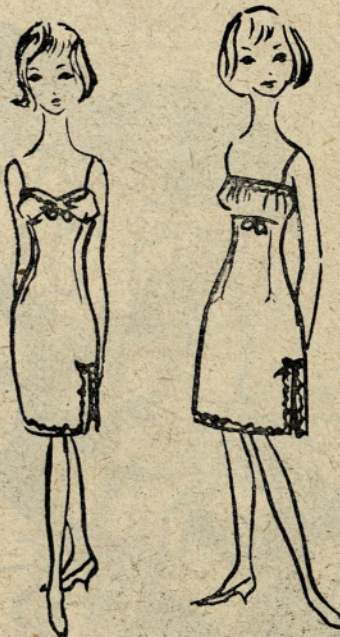
Bliza se zima. Verjetno si nobena ne želi, da bi jo zeblo, še manj pa, da bi se prehladila in boleha. Potem vse tja do poletja. To pa se kaj lahko zgodi prav ženski, ker vse premalo gledamo na praktičnost obleke, ker smo preveč občutljivi za njen estetski videz. Vse hočemo nositi nylon perilo in nogavice, čeprav je jasno, da tako perilo ni primerno za zimski čas in je zato seveda zdravju škodljivo. Zakaj ne bi enkrat gledale

tako po svojem izgledu kakor tudi glede barv in podobno. Ne bo torej napačno, če si vse mamice to zapomnite, jaz pa vam bom skušala prikazati odgovarjajoče modele.

Na slikah imate torej: dve spalni srajčki, dve pižami, hlače za vrtec in za doma. Verjetno boste vse razumele, kako je posamezni model treba narediti in vesela bom, če vam bo ta ali oni ugajal in če se ga boste poslužile.

Vsi modeli so enostavni in jih zato ne bo težko narediti vam, še manj pa šivilji. Blago pa tako delamo v našem podjetju (molton, velveton itd., flanele itd.) pa zato res ne sme biti vprašanje za naše matere nekaj takih oblačil za otroka. Ne pozabite, da bo vaš

tudi z zdravstvenega stališča? V naši tovarni imamo veliko lepih flanel, iz katerih bi bile kombineže počeni, lepe in tople. Če jih potem še okrasite s čipkami kot

nasvete, ki so le dobronamerni in vam bodo zanesljivo v korist.

Julijana Janželj

Slikovni besednjaki

Založba Mladinske knjige bo izdala v januarju in februarju 1962 dvojezične slikovne besednjake. Slovenci dobimo tako prvič v zgodovini svojega knjižnega jezika prepotrebne pripomočke, ki bodo olajševali tako učenje tujih jezikov, kot tudi boljše poznavanje domačega. Taki SLIKOVNI BESEDNJAKI so tesno povezani z novodobnim učenjem tujih jezikov, ki zahteva kar se da veliko nazornost in neposrednost.

Slike natančno prikazujejo določeno področje; posameznosti so označene s številkami, in tem številkam ustreza na vzporedni strani v besednjaku ime vsakega stvarnega pojma, podano vedno v dveh jezikih, v slovenščini in v ustreznem tujem jeziku. V obeh jezikih je na koncu knjige podan register besed, po katerem je vselej mogoče najti vsako uvrščeno besedo v tem ali onem jeziku. Na uvodnem mestu bodo podana tudi kratka pravila o izgovorjavi za tuji jezik, ki mu je besednjak namenjen.

Slikovni besednjaki bodo obsegali približno 520 strani v velikosti 12x18 cm. Cena posameznemu (Nadaljevanje na 9. strani)

Tri sto zelenih unih, kako so se zopet nekateri razburjali in pridušali. Jaz sem bil pa spet enkrat srečen in sem užival, kot le redko kdaj. Veste, celo pozdravil sem se od zadovoljstva, pa bom seveda zato sedaj še laže in bolje izvrševal svojo nalogo.

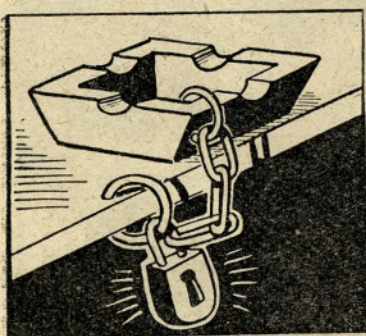
Nekoliko mi je žal, da sem zadnjič tako grdo napadel menzo oziroma njeno osebo v obratu II. Bil sem tam namreč tudi sam in moram reči, da nisem videl nikakšnega šlatanja in kaj od tistega, kar sem zadnjič napisal in kar mi je povedala neka tovarišica. Izgleda, da me je ta funcna malo naplahtala! Nikoli človek pač ne sme verjeti vse, kar ti natrobijo, ampak je pametneje, če se kar takoj prepričaš o resničnosti izjav tega ali onega. Tud jaz bom v prihodnje tako delal, da ne bom po nepotrebnem padal v nemilost tam, kjer ni potrebno. Kot rečeno so tam enolončnice zares okusne in znatno boljše kot v obratu I, pa tudi vsa ostala živila lahko dobiš v šanku, kakršnih v obratu I ni ali pa so le enkrat ali dvakrat na leto. Celo bel kruh lahko dobiš, za enolončnice pa ledvička, jetrca, vampe, dober golaž, polento itd.

Ko sem že v obratu II bi vas seznanil še z dogodkom, ki so ga tam registrirali sredi oktobra. Imeli so namreč na zalogi jabolka. Pa so se našli trije v mraku, vdrli v prostor in odnesli kar eno

ali celo več gajbic. Vidite, kako so nekateri podjetni! Škoda je le, da ne vem njihovih imen, ker bi jih kaj rad objavil, da ne bi bili le trojica v mraku, ampak tudi sramežljivčki na svetlem.

Da so se tatovi v našem podjetju zares razmnožili, je dokaz tudi to, da je kar prek noči zmanjkal pepelnik iz sprejemnega prostora, kjer v obratu I čakajo delavci na

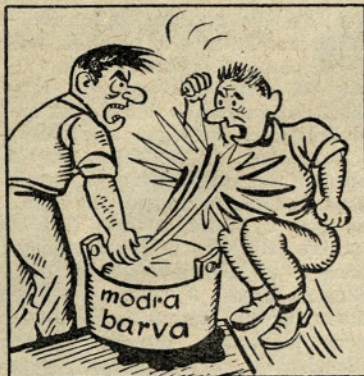

razgovor s šefom kadrovskega oddelka. V prihodnje bo verjetno potrebno izdelati železnega in še tega pritrditi na steno z močno verigo, pa še potem je vprašanje, če se le ne bo kdo podstopil ter...

Ali so vam tiči tam v predilnici I. Prej so stalno govorili, da so krivci slabe kvalitete prstančevi stroji oziroma obrabljena raztezala, potem, ko so bila montirana nova, so pravili, da so krivi slabi oziroma obrabljene flajerji in raztezalke, sedaj pa, ko bomo tudi te stroje dobili nove, sedaj pa zopet na vsa usta delajo krive obrabljene obloge na mikalnikih. Pravijo, da je ta vzrok že dalj časa merodajen, vendar, zakaj so

potem šele sedaj začeli o tem govoriti? So prebrisani, da kaj! Že vedo, kje je treba mačku rep naviti, da zavili in potem mu gospodinja seveda odpre in mucek gre lepo na toplo. Zanima me pa vendar eno: koga bodo pa delali krivega takrat, ko bodo imeli že vse nove stroje in ko bodo tudi obloge na mikalnikih nove. Pa se takrat ja ne bodo spomnili, da so krivi in bili krivi vseskozi sami, od prvega pa do zadnjega v obratu.

Nekega dne so v ročnem skladišču barv in kemikalij prišli na idejo, da bi njihovo obstojnost

preizkusili na lastnih kožah. V ta namen so se začeli mazati, da je bilo veselje in so pozneje ugotovili, da je od vseh najbolj obstojna modra, ki se je kar nekaj dni obdržala na bradi onega izmed preizkuševalcev. Škoda le, da niso ugotovili sposobnosti oziroma lastnosti tudi rdeče barve, saj bi potem obvezno dobili nekaj dni nagradnega dopusta, če že ne plačanega pa vsaj brezplačnega. Vsekakor pa si velja to zapomniti, saj včasih vse prav pride!

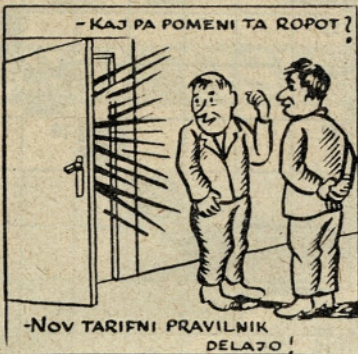
Kakor vidite iz današnje številke, je v tem in prihodnjem letu dan velik poudarek prav kvaliteti. Nič čudnega torej ni, če so nekateri že tako v »švungu«, da ugotavljajo kvaliteto tudi izven podjetja. Tak primer je nastal nekje v začetku novembra, ko je mojster servisa za avtomobile preizkušal »Fičota« enega naših delavcev. Elan preizkušanja kvalitete je bil namreč tako velik, da sta

morala potem na nekem mestu ugotavljati kar kvaliteto dveh različnih izdelkov. Da je bil to velik problem, je dejstvo, posebno zato, ker bo tisti mojster, kljub ugotovitvi prvovrstne kvalitete ograje, imel tokrat znatno manjše dohodke, kar pravzaprav ni v skladu s predpisi oziroma pravilniki, ki pravijo: ZA VEČJO KVALITETO VEČJE PLAČILO! Sicer pa, kje pa stoji, da se mora zmerom vse zgoditi po pravici?

Skoraj bi pozabil povedati, da je zadnje čase v našem podjetju kar precej vroče. Ker morda vsi ne veste zakaj, vam bom povedal: NAŠI IZBRANCI NAMREČ SE STAVLJAJO PREDLOG ZA NOV PRAVILNIK NAGRAJEVANJA in zato si lahko predstavljate, da jim je vroče. Kadar je vročina posebno neznosna in visoka, takrat se jim tudi primeri, da jih vrže malo iz ravnotežja in posledica je kaka nesorazmerno visoka postavka, če pa pridejo momentalne vre-

menske motnje, zaradi katerih nastopi nenadna ohladitev, takrat pa seveda padejo tudi postavke zelo občutno, posebno za tistega, ki so mu namenjene. Škoda, da niso ti tovariši uporabili termometra, ki jim ga je kupil politični aktiv in s katerim bi temperaturo v prostoru lahko obdržali na dokaj konstantni višini. Vse bi vas opozoril še na to, da ne smete govoriti, da so postavke delali po ljudeh, ne pa po delovnih mestih.

To seveda nikakor ne drži, ker so nekateri ljudje visoki komaj 1,7 m pa imajo postavko preko 200 cm, drugi so pa zopet visoki preko 1,85 metra, njihova postavka pa je visoka le 133 cm. Kakor vidite to torej ne drži. Seveda vas pa moja trditev ne sme prepričati, da je tako, če ste nekateri drugačnega mnenja. Veste, jaz dostikrat drugače napišem kot mislim, to pa zato, ker mi napačno napisano lahko škoduje, pravilne misli pa samo bolijo in nič več.

Za danes bo dovolj, saj bo morda že celo preveč, pa nič zato, saj človek včasih tudi prekomerno je oziroma dela, pa zato tudi v enkrat prekomerno berite moje flance. Vaš leteči čolniček

Zahvale

Pionirji šole Lucija Seljak iz Stražišča, se prav lepo zahvaljujejo Sindikalni podružnici podjetja Tiskanina-Inteks, ker jim je dala na razpolago avtobus in plačala stroške za vožnjo v partizansko bolnišnico FRANJA.

Tudi otroci šole Trstenik so se lepo zahvalili za ostanke blaga, ki so jih lahko kupili v času tedna otroka.

Tovarišica SKUŠEK FRANČISKA, delavka iz oplemenitilnice I, se sind. podružnici toplo zahvaljuje za izkazano pozornost ob smrti njenega moža FRANCA. Zahvaljuje se tudi za denarno pomoč, za venec in za godbo. Vsem prav lepa hvala za spremstvo moža na zadnji poti!

Oče naše delavke Savšek Angelce, ki je umrla, je poslal sindikalni podružnici zahvalno pismo, v katerem se zahvaljuje za vso pozornost, ki jo je podružnica, oziroma njeni zastopniki, izkazala ob smrti njegove hčerke. Zahvaljuje se tudi za venec in za ostanke blaga, ki jih je podružnica namenila za še nepreskrbljene bratce.

IZ UREDNIŠTVA!

Dobili smo od nekega delavca vrsto vprašanj, ki obravnavajo tehniko tkalstva, in sicer v obratu II. Odgovore bomo objavili v naslednji številki, ker so vprašanja prišla prepozno za sedanjourednik

Iz drugih kolektivov

IZVOZNO-UVOZNO PODJETJE JUGOTEKSTIL, LJUBLJANA

30. septembra letos je bil v Gradu odprt jesenski velesejem, na katerem je razstavljal tudi JUGOTEKSTIL proizvode naslednjih podjetij: tovarne volnenih izdelkov Bača, Podbrdo; predilnice in tkalnice Maribor; Tekstilne industrije Tiskanina - Inteks iz Kranja; bombažne predilnice Tržič ter drugih tovarn pletenin, konfekcije in klobukov.

V okviru Graškega velesejma je bil prvič razstavljen jugoslovanski tekstil in to v novozgrajenem paviljonu. Naši izdelki so vzbudi-

Lepo priznanje naši gasilski četi

Od uprave podjetja ODPAD smo prejeli zahvalo, ki jo nespremenjeno objavljamo!

Uprava podjetja ODPAD, Kranj se v imenu vsega kolektiva iskreno zahvaljuje upravi in vodstvu industrijske gasilske čete za pomoč, ki nam jo je nudila ob izbruhu požara v našem podjetju. Posebna zahvala pa gre tistim članom te čete, ki so s svojo požrtnostjo in prisebnostjo preprečili še večjo materialno škodo, ki bi drugače nastala.

Uprava podjetja ODPAD Kranj daje vse priznanje omenjeni gasilski četi

Direktor gl. odd. postaje:
Jančič Mila I. r.

Kakor vidite, so zopet naši fantje pravočasno priskočili na pomoč, česar smo pri njih tudi vajeni. Zelimo jim le še lahko, da bi se jim pri njihovem požrtnem delu ne primerila kakšna nesreča.

Knjiga - vaš prijatelj

Cepprav smo lani o tem že pisali je vendar prav, da vas s podrobnostmi ponovno seznanimo, saj se te stalno spreminjajo oziroma dopolnjujejo.

Trenutno se pri poverjenici tov. Stani Rovtar lahko naročite na naslednje zbirke knjig:

1. Levstikov hram: 4.960 din, deset obrokov odplačevanja, obsega pa: Frank Thiess - Cušima, roman pomorske vojne; Hendrik Willem van Loon - Rembrandt, njegovo življenje in njegov čas; Igor Newerly - Leta zorenja; Mark Twain - Življenje na Mississippiju.
2. Zepna zbirka Školjka: posamezna knjiga stane v mehki vezavi 200 dinarjev, polplatno pa 360 dinarjev. Knjige so sama izbrana dela najboljših piscev ter so zato izredno poceni.
3. Zbirka Globus: ta zbirka obsega potopisne romane, stane pa 3.200 din.

Poleg teh večjih zbirk so še manjše, kot Komet, ki obsega pravzaprav zvezke z zelo zanimivim čtivom.

NA ZALOGI PA SO:

Zbirka iz leta 1959 za din 3.960 in iz leta 1960 za din 4.960. Iz leta 1959 obsega zbirka naslednje knjige: N. G. Černiševski - Kaj delate; Franc Werfel: Stiriideset dni na Muza Daghu (dva dela); Goya ali tmina pot spoznanja od Lion Feuchtwanger. Iz leta 1960 pa: Lesage - Zgodbe Gila Blasa de Santillana; A. Roothaert - Trilogija o dr. Vlimmenu (trije deli!)

Vsak interesent pa lahko naroči še razna zbrana dela slovenskih pisateljev ter pesniške zbirke.

V začetku decembra bodo zopet izšle zbirke novoletnih knjig, ki jih boste prav tako lahko naročili pri omenjeni poverjenici. Te knjige bodo kot vsako leto zelo poceni in namenjene predvsem vašim otrokom za novoletna darila. Ker pa bo njih število sorazmerno majhno, je prav, če jih pravočasno naročite.

Tov. Rovtar Stana dela trenutno v komercialnem oddelku! Vse dosedanje naročnike prosimo, naj poravnajo svoje obveznosti do kraja leta!

Seja političnega aktiva

Proti kraju oktobra je bila seja političnega aktiva podjetja. Prisostvovali so: člani IO, TK ZKS in LMS ter predstavniki samoupravnih organov in uprave podjetja.

Namen seje je bil, da bi se pogovorili o pravilniku o delitvi čistega dohodka in o pravilniku nagajevanja, ki ju bo treba na novo sestaviti in prilagoditi razmeram v letu 1962.

Aktiv je obširno in koristno razpravljal o najbistvenejših točkah, ki jih bosta pravilnika morala zajemati in v tem smislu so bili sprejeti tudi naslednji zaključki oziroma predlogi:

1. Osebnj dohodki se lahko povečujejo samo tedaj, če gre to v sorazmerju z dvigom produktivnosti.
2. Potrebno je uvesti individualne učinke na vseh tistih delovnih mestih, kjer je ta učinek možno meriti. Vskladiti je treba enaka delovna mesta v obratu I in II.
3. Na tistih delovnih mestih, kjer so še danes subjektivna merila, jih je treba objektivizirati, če pa meril ni možno postaviti, naj se določijo zaslužek samo na osnovi obračunske postavke in variabilnega dela.
4. Pri izdelavi novega pravilnika o nagajevanju je treba gledati na to, da bo razmerje med osnovno obračunsko postavko in variabilnim delom osebnega dohodka, če je le možno, 50 : 50.
5. Osnovna obračunska postavka, ki služi kot merilo za nagajevanje, naj ne bo nižja od 50 dinarjev.
6. Koordinacijska komisija mora spremljati odnose med najnižjim in najvišjim osebnim dohodkom. Kolikor bi prišlo do nesorazmerij, naj se administrativno omeji povečanje nedopustnih odnosov.
7. Z delom in izdelavo predloga je potrebno pohiteti, ker morata biti predloga določeni čas v obravnavi organov in vsega kolektiva. Navedene zaključke je politični aktiv sprejel zato, da bi ustrezni forumi predloge laže in bolje sestavili.

Slikovni besednjaki

(Nadaljevanje z 8. strani)

izvodu je 1.300 dinarjev. Lahko dobite naslednje: Slovensko-angleškega in obratno, slovensko-francoskega in francosko-slovenskega isto za italijanski, nemški, ruski in srbohrvatski jezik.

Tudi te besednjake lahko naročite pri Stani Rovtar. Prospekti za novoletne zbirke so že prišli in si jih lahko ogledate pri omenjenih zastopnicah v podjetju!

dili vsesplošno pozornost! Tudi je Jugotekstil uspel direktno uvoziti sejamski kontingent v Avstrijo, medtem ko smo prej uvažali v to državo naše tkanine samo v posebnem režimu predelave usmerjene na druga evropska tržišča.

Od 10. do 24. septembra je bila podobna razstava v Brnu, kjer so izdelke naše industrije enako občudovali. Cepprav je CSR močen izvoznik tekstila, je bilo v času sejma vendar prodanih naših tkanin (namreč jugoslovanskih!) za okoli 80.000 dolarjev.

Pa zopet Micka

Za nekaj časa sem utihnila, ker sem upala, da se bo med 3600 zaposlenim našla še kaka večja in sposobnejša klepetulja, kot sem jaz. Ker pa kot izgleda le ni nobene, bom zopet jaz povzdignila svoj glas in vam zapela tisto »vi-žo«, ki jo vso najraje poslušate, razen prizadetih; vižo o napakah in grdobijah.

Najprvo vam moram povedati o zadevi, ki me neznansko tišči že dalj časa, ki mi gre sicer zelo nerada z jezika, o kateri pa vendar moram spregovoriti, da jo uredimo, dokler je še čas. Gre namreč za naslednje: Vsi veste, da so ta glavni izvedli delne premike med uslužbenci, od katerih so šli eni iz obrata I v obrat II in nekateri obratno, kot je pač zahtevala potreba. Čeprav je na videz zadeva potekala v najlepšem redu in brez posledic, pa je resnica vendar precej drugačna. Ti preflancani ljudje se namreč tam in tu kaj slabo počutijo in to enostavno zato, ker se v novem okolju že tako težko znajdeš, še teže pa, če te vsi ignorirajo oziroma sploh ne »porajajo«. Tudi je nepravilno, da se dotični, ki kam na novo pride, v svojem okolju ne predstavi, pa ga zato okolje ne pozna. S takim človekom je potem seveda težko delati. Ljudje se morajo med seboj predvsem poznati in spoznati, potem gre pa tudi delo hitreje in laže od rok. Včasih so nas lepega vedenja učili v šoli, sedaj pa iz gleda, da bi se ga morali tudi stari ljudje učiti v podjetjih. Kaj nerodno je namreč, če se srečata ženska in moški na hodniku in gresta eden mimo drugega kot tujca. Seveda ne moremo pričakovati, da bo pozdravila žena naprej nepoznanega moškega in bi bila torej dolžnost moških, da to storijo. To napako bo že treba odpraviti, saj zato ne bo nikomur padla krona z glave in tudi vrtu si ne bo zlomil. Če vam te lepe besede ne bodo nič zalegle, bom pa še jaz začela zgrda in tudi kar naravnost.

Izgleda, da imajo nekateri ljudje v podjetju precej napačne pojme o osebnih zaslužkih ali pa je napačno moje mnenje. Zadnjič sem slišala nekoga, ki je delavki dejal: »Veste, tovarišica, vaš osebni dohodek ni le 20.000 dinarjev, kolikor znaša vaša plača, ampak je 23.000 dinarjev, ker vam podjetje plača za prevoz z avtobusom 3000 dinarjev.« Če pomislim, da se jaz ne vozim z avtobusom in imam samo dvajset ti-soč dinarjev, se mi zdi, da tukaj

nekaj ni v redu. Ali imam jaz prenizki osebni dohodek ali pa tistih 3000 dinarjev ne smemo šteti k osebni dohodku. Se hujše bi bilo tam, kjer znaša ta prispevek za prevoz dvojno vsoto ali celo več. Pametno bi bilo, če bi razno razni tudi malo pomislili, predno dajo tako ali podobno izjavo.

Tudi se mi ne zdi pravilno, če nekdo komu reče, da mu podjetje plačuje prevoz, čeprav za podjetje ni še nič naredil. Posameznika to kaj malo briga, koliko je nekdo za podjetje naredil in komu le-to prevoz plačuje in koliko. Trenutno podjetje plačuje prevoz vsem, ki izpolnjujejo postavljene kriterije in to ne glede na to, koliko časa je kdo zaposlen. Dolžnost uslužbenca pa je, da dela z vsemi enako in da je korekten in skrajno pravičen predvsem do mladih ljudi, katerih nazorji so za tako grobe in neprijateljske izjave zelo občutljivi. Če se kaj sličnega primeri v prihodnje, boste ime dotične osebe lahko brali tudi v našem časopisu.

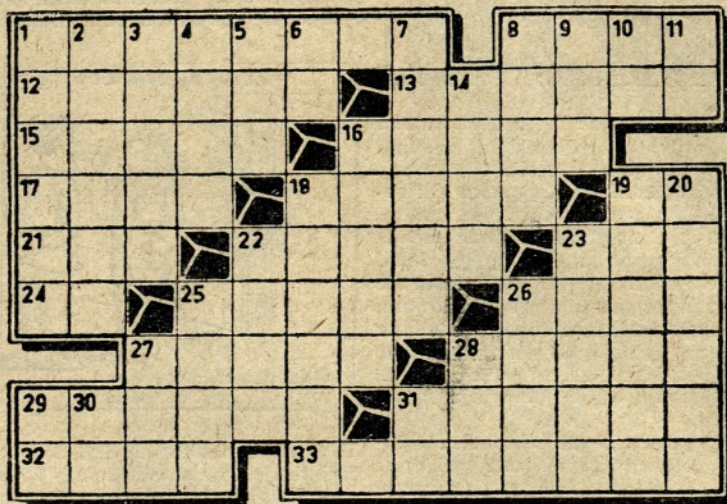
Ker se je mladina pri zadnji seji kaj odlično izkazala (vsaj tako pravijo v obratu I), ne bo napačno, če si ponovno zaviha rokave in se loti čiščenja menze v obratu I in II. Predvsem v obratu I so okna tako čudovito zamazana, da bi že sedaj lahko odgovarjala predpisom popolne zatemnitve. Jaz razumem, da ima menza sama premalo zaposlenih, ki zato tudi ne zmorejo vseh opravil. Nič hudega zato ne bo, če jim mladina priskoči na pomoč.

Mislím, da bo za danes dovolj. Če sem z mojim gobcanjem dosegla, da se bodo razmere uredile, potem bom imela sladko zavest, da sem pri vsem omenjenem opravila levji delež prav jaz.

Vam vdana klepetulja Micka

Nagradna križanka 29. november

V današnjo križanko pod naslovom — 29. november — je vključenih šest pojmov, znanih iz našega osvobodilnega boja.

proti kateri je potrebno cepljenje že v zgodnji mladosti, 27. najbolj razširjena rastlina, 28. pripadnik potujočega lovskega in pastirskega ljudstva, ki živi brez stalnega

gozdnato pogorje v severni Bosni, ki je bilo med osvobodilno vojno oporišče partizanskih akcij in zatočišče prebivalstva pred ustaškimi zverinstvi in kamor je okupator v zgodnji spomladi 1942. leta organiziral tretjo ofenzivo, 20. prometni objekt, 22. socialni položaj, 23. važnost določene stvari, 25. opis pomembnosti, 26. preprosto prometno sredstvo, 27. pod, 28. kratica za osvobodilno borbo naših narodov, 29. kratica zloglasnih nemških enot, ki so znane po svojih zverinstvih, 30. gora v Slici, 31. kemični znak za bron.

Rešitve oddajte najkasneje do 10. XII. v skrinjice uredništva

PRAVILNA REŠITEV ZADNJIH KRIŽANK VELIKA KRIŽANKA

Vodoravno: 1. stoja, -k, 5. papuk, -u, -m, 8. vrana, -r, -r, 9. Kreka, -n, 11. skala, -n, 13. Lermontov, -v, 16. Omar, 18. ena, 19. Sora, -i, 21. Ant, 22. Rai, -j, 23. tram, 25. kit, 27. nprav, -e, 30. Nicaragua, -i, 33. slika, -e, 34. estet, -l, -t, 35. penat, -a, -e, 36. agava, -a, 37. obraz.

MALA KRIŽANKA

Vodoravno: 1. kismet, 6. Amur, -i, 7. rez, 8. P. S., -a, 9. amok, 11. Benito, 13. Irak, -v, 14. NA, 15. Edi, -k, 17. Knin, 18. antena,

IZŽREBANI SO BILI

- 1500 Čarman Milka I
- 1200 Fabjan Justa I
- 1000 Štirn Helena I
- 750 Gorjanc Angelca II
- 600 Škrvada Breda II
- 500 Grašič Marjan I
- 400 Potočnik Jožica II
- 300 Merlak Marinka II

Šale

Med prvo svetovno vojno je neki general srečal v zaledju na videz popolnoma zdravega in krepkega vojaka, pa ga vpraša: »Zakaj pa ti nisi na fronti?« Pa mu vojak strumno odgovori: »Pokorno javljam, gospod general, da prenašam bacile tuberkuloze!« Čez nekaj dni so vse vojaške komande dobile strog ukaz, naj za prenašanje bacilov uporabljajo take vojaške, ki niso sposobni za boj.

Neki general se je hotel prepričati, če vojaki poznajo vojaške čine. Pa se postavi pred postrojene vojaške in vpraša: »Kdo ve, kaj sem jaz?« Med vojaki je zavladal popoln molk, ker nobeden ni vedel odgovora. Pa se general razjezi: »Vi ste vsi skupaj navadni osli, s takimi bikli se pa v vojski res ne da delati, ne vem zakaj take vole in teleta pošiljajo k vojakom!« Tedaj pa se oglasi nek vojak: »Zdaj sem se pa spomnil, kaj ste vi. Vi ste višja živina!«

Mož in žena sta šla na sodišče, da bi se sporazumno ločila. Vse bi šlo v redu, samo zaradi otrok se nista mogla zediniti; imela sta namreč tri. Pa pravi sodnik: »Ostanita še toliko časa skupaj, da bosta imela še enega otroka, potem bosta pa imela vsak dva in bosta šla lahko narazen.«

»Ja, to že,« pravi mož, »kaj pa če se ponesreči in bosta dvojčka, potem bomo pa zopet na istem kot sedaj.«

Pa se oglasi žena: »O ti prekleta reva ti, če se ne bi že do

sedaj drugje pobrigala, še teh treh ne bi bilo.«

Mama sinčku: »Tonček, zakaš se pa buldogu tako grdo pačiš?« Sinček: »Ampak mamica, saj je on začel.«

Mož se zaman trudi da bi prišil gumb. Pa ga opozori žena: »Saj vendar nimaš naprstnika na pravem prstu!«

Mož: »Se mi je zdelo, da nekaj ni v redu! Kajne, moral bi biti na tvojem prstu?«

